

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí



Diplomová práce

**Zhodnocení dopadů změn v oblasti nakládání s odpady na
daňové příjmy obcí**

Bc. Veronika Szabová

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Veronika Szabová

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Zhodnocení dopadů změn v oblasti nakládání s odpady na daňové příjmy obcí

Název anglicky

Evaluation Impacts of Changes in Treatment of Waste Area to Tax Revenues of Municipalities

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě analýzy vyhodnotit důsledky změny výše poplatku za ukládání odpadů v souvislosti s připravovanou legislativou v oblasti nakládání s odpady a současně zhodnotit vliv na daňové příjmy obce.

Metodika

Teoretická východiska diplomové práce budou zpracována prostřednictvím kompilace poznatků z odborné literatury, aktuálních právních předpisů a dalších relevantních zdrojů se zaměřením na problematiku nakládání s odpady v souvislosti s hospodařením obcí.

Na základě analýzy bude provedeno zhodnocení dopadů změny výše poplatku za ukládání odpadů na daňové příjmy obcí, v jejichž katastrálním území se nachází skládka odpadů. Následně budou navržena možná opatření k zajištění jiných příjmů obcí, v případě úplného výpadku či snížení příjmů z poplatků za ukládání odpadů.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

poplatek, daň, příjem, obec, hospodaření obce, skládka, odpady

Doporučené zdroje informací

- ARMSTRONG, Harvey and Jim TAYLOR. 2000. Regional Economics and Policy. 3. ed. Oxford: Blackwell. ISBN 0-631-21713-4.
- BALÍK, Stanislav. 2009. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky. Havlíčkův Brod: Tiskárny Havlíčkův Brod. ISBN 978-80-247-2908-4.
- ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č.128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- HRABALOVÁ, Simona. 2004. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Brno: Masarykova univerzita v Brně. ISBN 80-210-3356-8.
- KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVRAN a Jan JANEČEK. 2015. Zákon o obcích. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7478-758-4
- LYMER, Andrew and John HASSELDINE. 2002. The international taxation system. New York: Kluwer Academics Publishers. ISBN 1-4020-7157-4.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. 2005. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. vydání. Praha: ASPI. ISBN 978-80-735-7052-1.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. 2009. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktualizované vydání. Praha: GRADA Publishing. ISBN 978-90-247-2789-9.
- ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana, Zdeněk KOUDELKA a Petr PRŮCHA. 2019. Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-335-3.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Gabriela Kukulová, MBA, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 10. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení dopadů změn v oblasti nakládání s odpady na daňové příjmy obcí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22.3.2021 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala své vedoucí práce Ing. Gabriele Kukulové, Ph.D., MBA za cenné rady, připomínky a čas, který mi při zpracování této diplomové práce věnovala.

Zhodnocení dopadů změn v oblasti nakládání s odpady na daňové příjmy obcí

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou daňových poplatků za ukládání odpadu, které jsou zdrojem příjmů obcí, v jejichž katastrálním území se skládka ostatních odpadů nachází. Výše poplatku za ukládání odpadu a jejich poměr náležící obci je upraven v dlouhodobě připravované legislativě zákonů v oblasti odpadového hospodářství. V posledním návrhu Zákona o odpadech se hovoří o platnosti a účinnosti zákona od 1.1.2021. Tato práce se zabývá dopady uvedených změn na daňové příjmy obcí, v jejich území se skládka odpadů nachází. Je provedeno několik možných predikcí příjmů obcí v Libereckém kraji. Jedná se o obce Ralsko, Volfartice a Frýdlant. Následně je navrženo několik opatření, jak je možné částečně nahradit chybějící daňové příjmy, které jsou pro některé obce významným zdrojem příjmů.

Klíčová slova: obec, rozpočet obce, skládka odpadů, poplatek za ukládání odpadu, odpadový zákon, daňové příjmy

Evaluation Impacts of Changes in Treatment of Waste Area to Tax Revenues of Municipalities

Abstract

The diploma Thesis deals with the Issue of tax Fees for waste Disposal, which are a Source of Income for Municipalities in whose cadastral Territory is the Landfill located. The Amount of the Fee for waste Disposal and their Ratio belonging to the municipality is regulated in the long-prepared Legislation of Laws in the Field of waste Management. The latest Draft of the Waste Act talks about the Validity and Effectiveness of the Act from 1.1.2021. This Work deals with the Effects of these Changes on the tax Revenues of Municipalities, in their Territory is a Landfill. Several possible Predictions of municipal Incomes in the Liberec region are made. It is about Villages: Ralsko, Volfartice and Frýdlant. Subsequently, several Measures are proposed to partially replace the missing tax Revenues, which are an important Source of Revenue for some Municipalities.

Keywords: Municipality, Municipality Budget, Landfill, Fees for waste Disposal, Waste Act, tax Revenues

Obsah

| | |
|---|-----------|
| 1 Úvod..... | 1 |
| 2 Cíl práce a metodika | 2 |
| 2.1 Cíl práce | 2 |
| 2.2 Metodika | 2 |
| 3 Teoretická východiska | 7 |
| 3.1 Veřejná správa..... | 7 |
| 3.1.1 Členění veřejné správy..... | 7 |
| 3.1.2 Poslání a funkce veřejného správy..... | 8 |
| 3.2 Územní samospráva | 9 |
| 3.3 Charakteristika obce..... | 9 |
| 3.3.1 Druhy obcí | 10 |
| 3.3.2 Funkce a působnost obce | 11 |
| 3.3.3 Orgány obce..... | 12 |
| 3.4 Rozpočty územní samosprávy..... | 14 |
| 3.4.1 Příjmy obecního rozpočtu | 15 |
| 3.4.2 Výdaje obecního rozpočtu | 19 |
| 3.4.3 Rozpočtové zásady | 20 |
| 3.4.4 Daň z nemovitých věcí | 21 |
| 3.4.5 Rozpočtové určení daní | 23 |
| 3.4.6 Zadluženost obce | 24 |
| 3.5 Legislativa odpadového hospodářství | 25 |
| 3.5.1 Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb..... | 25 |
| 3.5.2 Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech..... | 27 |
| 3.5.3 Nařízení vlády č. 352/2014 Sb. a Plán odpadového hospodářství 2015–2024 28 | |
| 3.5.4 Směrnice Rady EU č. 1999/31/ES Sb. o skládkách odpadů..... | 29 |
| 3.5.5 Směrnice Rady a Evropského Parlamentu č.2018/851 Sb..... | 30 |
| 3.5.6 Nový Návrh zákona o odpadech ze 14. 11. 2020 - znění Senát | 31 |
| 4 Analytická část | 37 |
| 4.1 Město Ralsko..... | 37 |
| 4.1.1 Příjmy města | 38 |
| 4.1.2 Výdaje města..... | 39 |
| 4.1.3 Vyrovnanost obecního rozpočtu | 40 |
| 4.1.4 Poplatky za ukládání odpadu | 41 |
| 4.1.5 Zadluženost města..... | 42 |

| | | |
|----------|--|-----------|
| 4.1.6 | Varianta 1 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě zákona č. 185/2001 Sb..... | 42 |
| 4.1.7 | Varianta 2 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě Návrhu nového zákona o odpadech..... | 43 |
| 4.1.8 | Varianta 2.a – množství ukládaného odpadu na skládku je konstantní jako v roce 2019 | 44 |
| 4.1.9 | Varianta 2.b – množství ukládaného odpadu na skládku bude lineárně klesat 46 | |
| 4.2 | Město Volfartice..... | 47 |
| 4.2.1 | Příjmy obce | 48 |
| 4.2.2 | Výdaje obce..... | 50 |
| 4.2.3 | Vyrovnanost obecního rozpočtu | 51 |
| 4.2.4 | Poplatky za ukládání odpadu | 51 |
| 4.2.5 | Zadluženost obce..... | 52 |
| 4.2.6 | Varianta 1 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě zákona č. 185/2001 Sb..... | 53 |
| 4.2.7 | Varianta 2 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě Návrhu nového zákona o odpadech..... | 53 |
| 4.2.8 | Varianta 2.a – množství ukládaného odpadu na skládku je konstantní | 54 |
| 4.2.9 | Varianta 2.b – množství ukládaného odpadu na skládku bude lineárně klesat 56 | |
| 4.3 | Město Frýdlant | 58 |
| 4.3.1 | Příjmy města | 58 |
| 4.3.2 | Výdaje města..... | 60 |
| 4.3.3 | Vyrovnanost obecního rozpočtu | 61 |
| 4.3.4 | Poplatky za ukládání odpadu | 61 |
| 4.3.5 | Zadluženost města Frýdlant | 62 |
| 4.3.6 | Varianta 1 - predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů dle zákona 185/2001 Sb. o odpadech..... | 63 |
| 4.3.7 | Varianta 2 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě Návrhu nového zákona o odpadech..... | 63 |
| 4.3.8 | Varianta 2.a – množství ukládaného odpadu na skládku města Frýdlant je konstantní jako v roce 2019 | 64 |
| 4.3.9 | Varianta 2.b – množství ukládaného odpadu na skládku je lineárně klesající 66 | |
| 5 | Výsledky a diskuze | 68 |
| 5.1.1 | Komparace predikcí příjmů z poplatku za ukládání odpadů – Ralsko | 68 |
| 5.1.2 | Opatření – Ralsko..... | 69 |
| 5.1.3 | Komparace predikcí příjmů z poplatků za ukládání odpadů – Volfartice | 69 |
| 5.1.4 | Opatření – Volfartice | 70 |
| 5.1.5 | Komparace predikcí příjmů z poplatků za ukládání odpadů – Frýdlant ... | 70 |
| 5.1.6 | Opatření – Frýdlant | 71 |
| 5.1.7 | Další dopady návrhu nového Zákona o odpadech | 71 |

| | |
|--|-----------|
| 6 Závěr..... | 73 |
| 7 Seznam použitých zdrojů | 75 |

Seznam grafů

| | |
|---|----|
| Graf 1 Výše vybraných poplatků za ukládání odpadů na skládce Ralsko v letech 2010–2019, | 42 |
| Graf 2 Výše vybraných poplatků za ukládání odpadů na skládce ve Volfarticích v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování | 52 |
| Graf 3 Výše vybraných poplatků za ukládání odpadů na skládce Větrov ve městě Frýdlant v letech 2010-2019, zdroj: vlastní zpracování | 62 |
| Graf 4 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů města Frýdlant dle Zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech – zdroj: vlastní zpracování | 63 |
| Graf 5 Komparace predikcí příjmů z poplatku za ukládání odpadů města Ralsko v letech 2021-2030, | 68 |
| Graf 6 Komparace predikcí příjmů z poplatků za ukládání odpadů obce Volfartice v letech 2021-2030, zdroj: vlastní zpracování..... | 69 |

Seznam obrázků

| | |
|--|----|
| Obrázek 1 Veřejná správa – zdroj: Provazníková, Sedláčková, 2009 | 7 |
| Obrázek 2 Rozdělení veřejné správy v ČR – zdroj: Peková, Pilný, Jetmar, 2005..... | 8 |
| Obrázek 3 Schéma výdajů rozpočtu obce – zdroj: Peková, Pilný, Jetmar, 2005..... | 19 |
| Obrázek 4 Schéma rozpočtového určení daní k 1.1.2020 – zdroj: FINANČNÍ SPRÁVA . | 23 |
| Obrázek 5 Sazba poplatku za ukládání odpadu – zdroj: Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech | 27 |
| Obrázek 6 Sazba poplatku za ukládání odpadů na skládku od roku 2021 – zdroj: Návrh zákona o odpadech z roku 2020..... | 34 |
| Obrázek 7 Množství komunálního odpadu v tunách, které může obec čerpat na obyvatele za sazbu zbytkového odpadu, zdroj: nový návrh zákona o odpadech, příloha č. 12 | 35 |
| Obrázek 8 Poloha města Ralsko na mapě ČR, zdroj: google.com/maps..... | 37 |
| Obrázek 9 Poloha města Volfartice na mapě ČR, zdroj: google.com/maps..... | 48 |
| Obrázek 10 Poloha města Frýdlant na mapě ČR, zdroj: google.com/maps | 58 |

Seznam tabulek

| | |
|---|----|
| Tabulka 1 Určení koeficientu poklesu množství..... | 4 |
| Tabulka 2 Počet členů v zastupitelstva – zdroj: vlastní zpracování na základě Zákona č. 128/2000 Sb. | 12 |
| Tabulka 3 Rozpočet obce – zdroj: Provazníková, Sedláčková, 2009 | 15 |
| Tabulka 4 Stanové cíle komunálních odpadů Plánu odpadového hospodářství ČR v letech 2014–2025 - zdroj: vlastní zpracování na základě Nařízení vlády č. 352/2014 Sb. | 28 |
| Tabulka 5 Cíle pro recyklaci obalových odpadů – zdroj: vlastní zpracování na základě Plánu odpadového hospodářství ČR | 29 |
| Tabulka 6 Povinnost zajištění recyklace či opětovného použití komunálních odpadů na základě směrnice EU – zdroj: vlastní zpracování na základě Směrnice č. 2018/851 Sb. | 31 |
| Tabulka 7 Celkové příjmy obce Ralsko v letech 2010–2019, zdroje: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků..... | 38 |
| Tabulka 8 Výdaje města Ralsko v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků..... | 39 |
| Tabulka 9 Saldo obecního rozpočtu 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků..... | 40 |
| Tabulka 10 Příjmy města Ralsko z poplatků za ukládání odpadů v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků..... | 41 |
| Tabulka 11 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Ralsko při platnosti současného zákona o odpadech – zdroj: vlastní zpracování | 43 |
| Tabulka 12 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů pro město Ralsko na základě nového zákona o odpadech a konstantního množství ukládaných odpadů v letech 2021–2025, zdroj: vlastní zpracování | 44 |
| Tabulka 13 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů pro město Ralsko na základě nového zákona o odpadech a konstantního množství ukládaných odpadů v letech 2026–2030, zdroj: vlastní zpracování | 45 |
| Tabulka 14 Predikce příjmu z poplatku za ukládání odpadu na základě lineárního poklesu množství a platnosti nového zákona o odpadech od roku 2021–2025, zdroj: vlastní zpracování | 46 |
| Tabulka 15 Predikce příjmu z poplatku za ukládání odpadu na základě lineárního poklesu množství a platnosti nového zákona o odpadech od roku 2026–2030, zdroj: vlastní zpracování | 47 |

| | |
|--|----|
| Tabulka 16 Příjmy obce Volfartice v letech 2010-2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků | 48 |
| Tabulka 17 Výdaje obce Volfartice v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků | 50 |
| Tabulka 18 Vyrovnanost obecního rozpočtu obce Volfartice v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování | 51 |
| Tabulka 19 Příjmy z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování | 51 |
| Tabulka 20 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů obce Volfartice v letech 2020–2024 na základě současného zákona o odpadech, zdroj: vlastní zpracování | 53 |
| Tabulka 21 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2021–2025 na základě nového návrhu zákona – konstantní ukládané množství, zdroj: vlastní zpracování | 54 |
| Tabulka 22 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2026–2030 na základě nového návrhu zákona – konstantní ukládané množství, zdroj: vlastní zpracování | 55 |
| Tabulka 23 Predikce příjmu z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2021–2025 na základě nového návrhu zákona – lineární pokles ukládaného množství, zdroj: vlastní zpracování | 56 |
| Tabulka 24 Predikce příjmu z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2026–2030 na základě nového návrhu zákona – lineární pokles ukládaného množství, zdroj: vlastní zpracování | 57 |
| Tabulka 25 Příjmy města Frýdlant v letech 2010-2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků | 58 |
| Tabulka 26 Výdaje města Frýdlant v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření samosprávných územních celků | 60 |
| Tabulka 27 Saldo příjmů a výdajů obecního rozpočtu v letech 2010–2019 města Frýdlant, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodářství samosprávných územních celků | 61 |
| Tabulka 28 Příjmy z poplatků za ukládání odpadů města Frýdlant v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků | 61 |

| | |
|---|----|
| Tabulka 29 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Frýdlant v letech 2021–2025 na základě nového návrhu zákona a konstantního ukládání množství – zdroj: vlastní zpracování | 64 |
| Tabulka 30 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Frýdlant v letech 2026–2030 na základě nového návrhu zákona a konstantního ukládání množství – zdroj: vlastní zpracování | 65 |
| Tabulka 31 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Frýdlant v letech 2021–2025 na základě nového návrhu zákona a lineárně klesajícího množství – zdroj: vlastní zpracování | 66 |
| Tabulka 32 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Frýdlant v letech 2026–2030 na základě nového návrhu zákona a lineárně klesajícího množství – zdroj: vlastní zpracování | 67 |

1 Úvod

Každý z obyvatel České republiky je občanem některého jednoho územně samosprávného celku označovaného jako obec. Obec je samostatným subjektem, který je vymezený svou hranicí, má své občany a svůj majetek, který spravuje. Mimo tato práva mají však obce ještě stanovené povinnosti a pravomoci, které upravuje legislativní rámec České republiky. Zákon, který přesně definuje, co je obec, její pravomoci, povinnosti a znaky je v České republice Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení).

Obec spravuje svůj majetek a jedná ve veřejných věcech ve prospěch svých občanů. Do vedení obce jsou vždy voleni občany političtí zástupci. Zástupci ve vedení obce jsou vždy voleni na určité volební období, mají své povinnosti vůči občanům, spravují a rozvíjejí majetek obce, starají se o území obce a udržitelný rozvoj a zajišťují potřebné služby pro své občany prostřednictvím obecního úřadu.

Obec je povinna zajistit správný chod obce, spravovat finance a zaměřit se na získávání vlastních finančních zdrojů pro efektivní rozvoj území. K naplnění tohoto cíle a ke kontrole svých příjmů a výdajů jsou sestavovány každoročně finanční rozpočty obce. Tyto rozpočty jsou obecními orgány hlídány a upravovány tak, aby obec byla schopná z příjmů zajistit veškeré výdaje obce. Rozpočty jsou každoročně odsouhlasovány zastupitelstvem dané obce.

Mezi základní příjmy obce patří příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a příjmy z dotací. Největší položku tvoří příjmy daňové. Mezi příjmy daňové se řadí i poplatek za ukládání odpadu, který získávají obce, v jejichž katastrálním území se nachází skládka odpadů. Tyto poplatky činí významné části příjmů obcí dle množství ukládaných odpadů.

Jelikož však skládkování není nejlepší a nejšetrnější způsob, jak nakládat s odpady, řeší se již několik let zákaz skládkování. V současné platné legislativě je uveden rok zákazu skládkování 2024. Tento termín by se měl dle nového návrhu zákona o odpadech posunout až na rok 2030, případně 2035 (dle EU). Od tohoto roku tak obce přijdou o část svých příjmů a budou muset najít jiné prostředky na hrazení svých výdajů.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě analýzy vyhodnotit důsledky změny výše poplatku za ukládání odpadů v souvislosti s připravovanou legislativou v oblasti nakládání s odpady a současně zhodnotit vliv na daňové příjmy obce

2.2 Metodika

Část teoretická byla zpracována na základě kompilace odborné literatury a dalších odborných dostupných zdrojů týkající se problematiky odpadového hospodářství a hospodaření obcí.

Při zpracování vlastní práce jsou použity především metody analýzy a komparace. Pro tuto práci byly vybrány tři obce, které se liší svou velikostí a všechny se nachází v Libereckém kraji a mají ve svém katastrálním území skládku ostatních odpadů. Jedná se o město Ralsko, obec Volfartice a město Frýdlant. V první části vlastní práce jsou zhodnoceny příjmy a výdaje obcí za posledních 10 let, posouzení hospodaření s rozpočtem obce a následně vyhodnocení zadluženosti dané obce za poslední rok.

V druhé části práce jsou zhodnoceny příjmy z poplatku za ukládání odpadu v posledních 10 letech a následně predikovány budoucí příjmy z poplatku za ukládání odpadů ve třech variantách:

Varianta 1 – platnost současného Zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech s termínem zákazu skládkování od roku 2024 za těchto podmínek:

- konec skládkování komunálních odpadů a jinak využitelných odpadů od roku 2024
- konstantní množství skládkovaného odpadu na dané skládce jako v roce 2019
- 100 % příjmů z poplatku za ukládání odpadu náleží obci, v jejímž katastrálním území se skládka odpadů nachází

Výpočet předpokládaných příjmů obce v této variantě je vypočten jako:

příjmy obce z poplatku za ukládání odpadu (za 1 rok) = množství ukládaného odpadu na skládku za daný rok (v) \times sazba poplatku za ukládání odpadu (za 1 t)

Varianta 2 – schválení nového zákona o odpadech s účinností od 1.1.2021 za těchto podmínek:

- zákaz skládkování komunálních a jinak využitelných odpadů od roku 2030
- rozdělení poplatku za ukládání odpadu na několik dílčích částí
- upravené sazby dílčích poplatků za ukládání odpadů
- použití koeficientu výnosů za ukládání odpadů
- je určeno, že zbytkový odpad tvoří pouze 20 % z celkového množství ukládaných odpadů na skládku

Druhá varianta se dělí na dvě dílčí varianty, které se liší v množství ukládaného odpadu v jednotlivých letech.

Varianta 2.a) - množství produkovaného odpadu bude konstantní jako v roce 2019

Výpočet předpokládaných příjmů obce se u této varianty vypočítá tímto způsobem:

- I. určení množství zbytkového odpadu je vypočítáno jako:
celkové množství ukládaného odpadu na skládku za jeden rok $[v t] \times 20 \%$
- II. určení množství využitelného odpadu, který je ukládán na skládku odpadů je vypočítáno podle vzorce:
celkové množství ukládaného odpadu na skládku za jeden rok $[v t]$ – množství zbytkového odpadu ukládaného na skládku za jeden rok $[v t]$
- III. určení sazby dílčího poplatku za ukládání zbytkového odpadu jedné tuny za daný rok
- IV. určení sazby dílčího poplatku za ukládání jedné tuny využitelného odpadu za daný rok
- V. výpočet celkem vybraných poplatků za ukládání jedné tuny zbytkového odpadu na skládku v daném kalendářním roce následujícím vzorcem:
množství ukládaného zbytkového odpadu na skládku za jeden rok $[v t]$ x sazba poplatku za ukládání jedné tuny zbytkového odpadu pro daný rok
- VI. výpočet celkem vybraných poplatků za ukládání jedné tuny využitelného odpadu na skládku v daném kalendářním roce takto:
množství ukládaného využitelného odpadu na skládku za jeden rok $[v t]$ x sazby poplatku za ukládání jedné tuny využitelného odpadu pro daný rok

- VII. určení poměru, který náleží obci, z celkových vybraných poplatků za ukládání zbytkového odpadu pro daný kalendářní rok v % - dle přílohy č. 9 návrhu zákona o odpadech
- VIII. určení poměru, který náleží obci, z celkových vybraných poplatků za ukládání využitelného odpadu pro daný kalendářní rok v % - dle přílohy č. 11 návrhu zákona o odpadech
- IX. výpočet příjmů obce z poplatku za ukládání zbytkového odpadu pomocí vzorce:
celkové příjmy z poplatků za ukládání zbytkového odpadu za daný rok [v Kč] x poměr příjmů z poplatku za ukládání zbytkového odpadu v daném roce náležící obci [v %]
- X. výpočet příjmů obce z poplatku za ukládání využitelného odpadu pomocí vzorce:
celkové příjmy z poplatků za ukládání využitelného odpadu za daný rok [v Kč] x poměr příjmů z poplatku za ukládání využitelného odpadu v daném roce náležící obci [v %]
- XI. výpočet celkových příjmů obce z poplatků za ukládání odpadů pro daný kalendářní rok
příjmy obce z poplatku za ukládání využitelného odpadu [v Kč] + příjmy obce z poplatku za ukládání zbytkového odpadu [v Kč]

Varianta 2.b) - množství ukládaného odpadu na skládku z roku 2019 bude lineárně klesat

Výpočet předpokládaných příjmů obce se u této varianty vypočítá tímto způsobem:

- I. určení koeficientu pro konstantní klesání využitelného odpadu na skládku až do roku 2030, kdy bude zakázáno ukládat využitelný odpad na skládku podle následující tabulky:

| rok | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|--|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Klesání ukládaného využitelného odpadu v % | 90 % | 80 % | 70 % | 60 % | 50 % | 40 % | 30 % | 20 % | 10 % | 0 % |
| koeficient | 0,9 | 0,8 | 0,7 | 0,6 | 0,5 | 0,4 | 0,3 | 0,2 | 0,1 | 0,0 |

Tabulka 1 Určení koeficientu poklesu množství

- II. určení množství zbytkového odpadu je vypočítáno jako:
celkové množství ukládaného odpadu na skládku za jeden rok [v t] x 20 %
- III. určení množství využitelného odpadu, který je ukládán na skládku odpadů je vypočítáno podle vzorce:
celkové množství ukládaného odpadu na skládku za jeden rok [v t] – množství zbytkového odpadu ukládaného na skládku za jeden rok [v t]
- IV. znázornění konstantního klesání množství ukládaného využitelného odpadu na skládku pomocí koeficientu
množství ukládaného využitelného odpadu na skládku v roce 2019 [v t] x koeficient poklesu množství pro daný rok = množství ukládaného využitelného odpadu na skládku v daném roce [v t]
- V. určení sazby dílčího poplatku za ukládání zbytkového odpadu jedné tuny za daný rok
- VI. určení sazby dílčího poplatku za ukládání jedné tuny využitelného odpadu za daný rok
- VII. výpočet celkem vybraných poplatků za ukládání jedné tuny zbytkového odpadu na skládku v daném kalendářním roce následujícím vzorcem:
množství ukládaného zbytkového odpadu na skládku za jeden rok [v t] x sazba poplatku za ukládání jedné tuny zbytkového odpadu pro daný rok
- VIII. výpočet celkem vybraných poplatků za ukládání jedné tuny využitelného odpadu na skládku v daném kalendářním roce takto:
množství ukládaného využitelného odpadu na skládku za jeden rok [v t] x sazby poplatku za ukládání jedné tuny využitelného odpadu pro daný rok
- IX. určení poměru, který náleží obci, z celkových vybraných poplatků za ukládání zbytkového odpadu pro daný kalendářní rok v % - dle přílohy č. 9 návrhu zákona o odpadech
- X. určení poměru, který náleží obci, z celkových vybraných poplatků za ukládání využitelného odpadu pro daný kalendářní rok v % - dle přílohy č. 11 návrhu zákona o odpadech
- XI. výpočet příjmů obce z poplatku za ukládání zbytkového odpadu pomocí vzorce:
celkové příjmy z poplatků za ukládání zbytkového odpadu za daný rok [v Kč] x poměr příjmů z poplatku za ukládání zbytkového odpadu v daném roce náležící obci [v %]

- XII. výpočet příjmů obce z poplatku za ukládání využitelného odpadu pomocí vzorce:
*celkové příjmy z poplatků za ukládání využitelného odpadu za daný rok [v Kč] x
poměr příjmů z poplatku za ukládání využitelného odpadu v daném roce náležící obci
[v %]*
- XIII. výpočet celkových příjmů obce z poplatků za ukládání odpadů pro daný kalendářní rok
*příjmy obce z poplatku za ukládání využitelného odpadu [v Kč] + příjmy obce
z poplatku za ukládání zbytkového odpadu [v Kč]*

Příjmy obcí podle uvedených variant jsou vypočteny vždy až do roku konce skládkování využitelných odpadů uvedených v příslušném zákona o odpadech. Výpočty jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

U každé obce je následně vytvořena komparace uvedených variant a je vyhodnoceno, která varianta znamená pro obec větší příjmy.

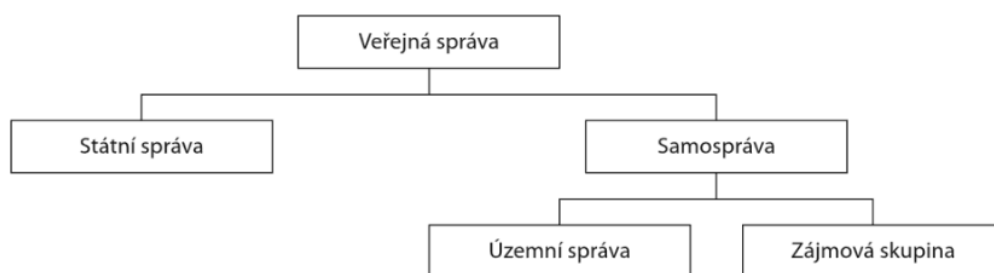
3 Teoretická východiska

Teoretická východiska obsahují vysvětlení základních pojmů problematiky, která se týká hospodaření obcí. Jsou zde vysvětleny pojmy jako je veřejná správa, její členění, představení obce, orgány obcí a jejich úloha a základní principy hospodaření obcí.

3.1 Veřejná správa

Veřejný sektor tvoří významnou část celého hospodářství státu. Mimo veřejný sektor existuje na trhu ještě sektor soukromý a smíšený. Smíšený sektor je kombinací sektoru veřejného a smíšeného. Pokud jeden ze sektorů selhává, je doplněn sektorem druhým. Veřejný sektor je tak důsledkem selhání sektoru soukromého. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Ke správě veřejné sektoru slouží veřejná správa. Jedná se o správu veřejných záležitostí ve veřejném zájmu. Skládá se ze státní správy a samosprávy. (Provažníková, Sedláčková, 2009)

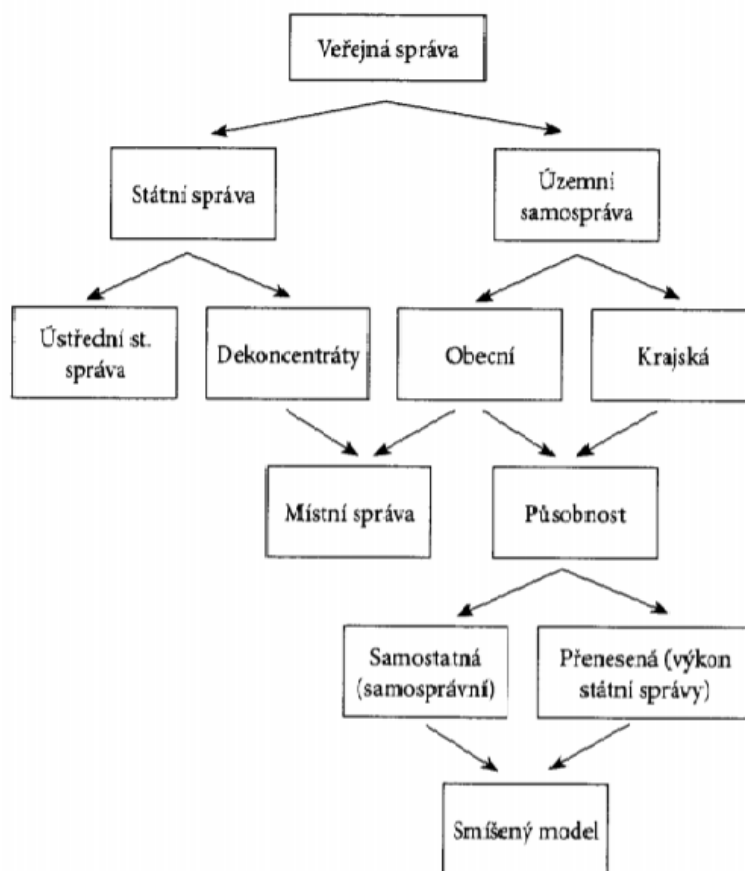


Obrázek 1 Veřejná správa – zdroj: Provažníková, Sedláčková, 2009

3.1.1 Členění veřejné správy

Na veřejnou správu je možné pohlížet ze dvou základních hledisek. První hledisko rozděluje výkon veřejné správy na **státní správu a samosprávu** – tzn. popisuje, zda stát vykonává státní správu svými orgány přímo nebo přenechává část pravomocí nestátní veřejnoprávní korporaci, aby je vykonávala na principu samosprávy. Státní správu je tedy možné vykonávat přímo nebo zprostředkovaně, což znamená, že stát deleguje své pravomoci na nižší úroveň veřejné správy – označováno jako samospráva. Jedná se o hlavní znak decentralizace a demokracie. Samospráva má oprávnění vykonávat záležitosti vlastním jménem, samostatně a má vlastní prostředky.

Druhé hledisko je založeno na geografickém rozložení – říká, zda se jedná o **ústřední, územní nebo místní samosprávu**. (Provazníková, Sedláčková, 2009)



Obrázek 2 Rozdělení veřejné správy v ČR – zdroj: Peková, Pilný, Jetmar, 2005

3.1.2 Poslání a funkce veřejného správy

Jak již bylo výše zmíněno veřejný sektor vzniká v důsledku selhání soukromého sektoru na trhu. Jako poslání veřejné správy lze tedy označit napravování a odstraňování tržního selhání a zabezpečování veřejných statků pro občany.

Funkcemi veřejného správy jsou: funkce ekonomická, sociální a politická funkce. **Funkce ekonomická** zabezpečuje veřejné statky a zabývá se odstraňováním důsledků negativních externalit. Také se zabývá celkovou mírou zaměstnanosti. **Funkce sociální** se rozumí zajišťování potřeb a služeb v oblasti veřejného sektoru. Jedná se např. o poskytování služeb sociálně slabším vrstvám a vznik neziskových organizací, které zajišťují služby pro sociálně potřebné občany. **Veřejná politika** představuje rozhodování v zákonodárném sboru či v zastupitelstvu obce. Dělí se na dílčí politiky – např. bezpečnost

obce, kulturní politika, školská politika, zdravotnická politika, sociální politika a další. (Peková, Pilná, Jetmar, 2005)

3.2 Územní samospráva

Územní samospráva vznikala v minulosti především přirozeně. Přirozená územní samospráva je spojena s osídlováním a migrací obyvatel, kteří se ve světě přesouvali a zabírali si svá nová území vhodná pro život. Dnes se vytváří samospráva uměle prostřednictvím zákonů a vymezení hranic území uvnitř státu. O vytvoření nové územní samosprávy rozhoduje stát. Můžeme tak definovat dva typy vzniku územně samosprávných celků – přirozený a umělý. (Balík, 2009)

Územní samospráva dnes charakterizuje výkon veřejné správy na území, které je rozlohou menší než stát, ve kterém se nachází. Je vymezena stejně jako stát svým **územím**, tedy geograficky, **občany**, které v daném území žijí a **správou záležitostí**, které se daných občanů týkají. Územní samospráva zastupuje občany daného území ve veřejných záležitostech, prosazuje jejich zájmy a preference v rámci demokratického řízení státu.

Rozhodování ve veřejných záležitostech je založeno na **veřejné volbě**, a to buď přímo nebo nepřímou. V první formě veřejné volby občané rozhodují o zásadních záležitostech přímo. Příkladem je referendum. V druhém případě, tedy v nepřímé volbě, je uskutečňováno rozhodování prostřednictvím volených zástupců – tzv. zastupitelů. Ke správnému fungování veřejné správy je však potřeba i fungující legislativní a ekonomický rámec. Aby nebylo moci zneužíváno, musí být **legislativně** ošetřeny pravomoci výkonu samosprávy – musí být stanoveno v jakých záležitostech může území v rámci samosprávy samo rozhodovat a co může samo spravovat. Je tedy stanovena působnost daného územního celku. Ke správnému fungování je potřeba i fungující **ekonomický rámec**, který představuje správu majetku daného celku a každoroční sestavování rozpočtu území. (Provazníková, Sedláčková, 2009)

3.3 Charakteristika obce

Obec je v České republice charakterizována dle zákona o obcích (obecní zřízení) č. 128/2000 Sb. z 12. dubna 2000. Obec je v tomto zákoně představena jako základní území společenství občanů, územní celek, který je vymezen hranicí obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která vlastní majetek. Obec je oprávněna vystupovat v právních vztazích svým jménem a nese zodpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Povinností obce

je pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění úkolů chrání veřejný zájem. Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, se stává městem, pokud tak stanoví předseda poslanecké sněmovny po odsouhlasení vládou. (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

3.3.1 Druhy obcí

Obce je možno rozdělit podle druhu na:

- obce,
- města,
- městysy,
- statutární města,
- hlavní město Praha.

Městem se stává obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po odsouhlasení vládou. Městem se také stávají obce, které byly městem před dnem 17. května 1954, pokud o to požádají předsedu Poslanecké sněmovny.

Obec se stává **městysem**, pokud tak učiní předseda Poslanecké sněmovny po návrhu obce nebo v případě, že obec byla před 17. květnem 1954 městysem a požádá o to opět předsedu Poslanecké sněmovny. Označení městys nemá jiný význam než symbolický. V případě, že dochází ke sloučení více obcí, kdy alespoň jedna z nich je městem, stává se nový **svazek obcí** městem. V případě, že je alespoň jedna z obcí městysem, stává se nově vzniklý svazek obcí městysem. (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

Významnější postavení mají **statutární města**. Jejich území je možné rozdělit na městské obvody nebo městské části. Tyto rozdělená území mají své vlastní orgány samosprávy. Statutární města vydávají tzv. statuty. Ve statutech jsou vymezeny území jednotlivých městských částí, pravomoc orgánů, zdroje příjmů, majetek města, který je svěřen městským částem a další práva a povinnosti městských částí. (Balík, 2009)

V České republice existuje celkem 27 statutárních měst. Jedná se o Brno, České Budějovice, Havířov, Hradec Králové, Karlovy Vary, Liberec, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Ústí nad Labem, Zlín, Jihlava, Kladno, Most, Karviná, Mladá Boleslav,

Teplice, Děčín, Chomutov, Frýdek-Místek, Přerov, Jablonec nad Nisou, Praha, Prostějov, Třinec.

3.3.2 Funkce a působnost obce

Obce vykonávají dle Zákona o obcích č. 128/2000 Sb. dvě základní funkce. Jedná se o vlastní samosprávnou funkci a přenesenou funkci. Samosprávná funkce neboli **samostatná působnost** obce je působení obce v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat na základě stanovených pravomocí státem. Obec má právo rozhodovat ve věcech územní samosprávy a vykonává tuto funkci prostřednictvím svých orgánů. Zástupci ve vedení obcí zastupují své občany a rozhodují za ně ve veřejných záležitostech. Obec jedná ve prospěch svých občanů. Moc samostatné působnosti vykonává v obci zastupitelstvo. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Přenesená funkce reprezentuje tzv. **přenesenou působnost** státní správy. Jedná se o výkon výkonných orgánů obcí, které jsou však pod kontrolou státní správy a jsou jí zcela podřízeny. Mohou být kontrolovány i krajskými úřady, na které byla přenesena tato působnost státem. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Obce lze rozdělit do osmi skupin podle přenesené působnosti. Jedná se o následující skupiny:

- všechny obce – **obce I. stupně přenesené působnosti**,
- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem – **obce II. stupně přenesené působnosti**,
- obce s rozšířenou působností – **obce III. stupně přenesené působnosti**,
- statutární města,
- Brno se zvláštní přenesenou působností,
- Hlavní město Praha.

(Koudelka, 2007)

U obcí I. stupně přenesené působnosti se jedná především působnost ve vydávání nařízení obce, ve stanovení přestupků, v péči o místní komunikace a v péči o ovzduší. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Obcím s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně přenesené působnosti) mají pravomoci rozhodovat ve správním řízení o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech osob. Dále zajišťují volby do Parlamentu ČR, do zastupitelstev krajů a obcí i do Evropského Parlamentu. Jsou vodoprávním úřadem – povolují odběr vod a nakládání s nimi. Jsou orgánem ochrany přírody a zemědělského půdního fondu. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Obce s rozšířenou působností spravují sociální služby pro občany, silniční hospodářství, registr obyvatel a jejich evidenci, vydávání občanských, řidičských a cestovních dokladů, živnostenský úřad, ochranu životního prostředí, správu lesů, rybářství a myslivost, péče o staré, zdravotně postižené a nepřízpůsobivé občany a o právní ochranu dětí. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

3.3.3 Orgány obce

Zastupitelstvo obce

„Zastupitelstvo obce se skládá z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví v souladu s tímto zákonem zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích.“ (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

Počet členů zastupitelstva je stanoven dle počtu obyvatel daného územně správního celku. V §68 Zákona o obcích jsou přesně definovány počty zastupitelů pro různé území.

| POČET OBYVATEL | POČET ČLENŮ ZASTUPITELSTVA |
|-----------------------|----------------------------|
| Do 500 | 5–15 |
| Nad 500 do 3000 | 7–15 |
| Nad 3000 do 10 000 | 11–25 |
| Nad 10 000 do 50 000 | 15–35 |
| Nad 50 000 do 150 000 | 25–45 |
| Nad 150 000 | 35–55 |

Tabulka 2 Počet členů v zastupitelstva – zdroj: vlastní zpracování na základě Zákona č. 128/2000 Sb. o obcích.

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením a složením slibu. Jedná se o veřejnou funkci. Člen zastupitelstva má ve výkonu své funkce nárok na předkládání návrhů obci na projednání, vznášet připomínky, dotazy a podněty na radu obce a její členy, požadovat

od zaměstnanců obce zařazených na obecním úřadě informace ve věcech, které souvisejí s výkonem funkce. (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

Pravomoci zastupitelstva obce jsou rozhodovat ve věcech samostatné působnosti obce, schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku, schvalovat program rozvoje obce, zřizovat peněžní fondy obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace obce, rozhodovat o založení nebo zrušení právnických osob, stanovovat zástupce obce, vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda, navrhopvat změny katastrálních území obce, zřizovat a rušit výbory, volit starostu, místostarostu a další členy, stanovovat výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva, vydávat souhlas ke vzniku pracovněprávního vztahu, zřizovat a rušit obecní policii a rozhodovat o spolupráci s jinými obcemi. (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

Rada obce

„Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti obce přísluší radě rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.“ (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

Rada obce není volena, pokud má zastupitelstvo obce méně než 15 zastupitelů. V obci, kde není rada volena, vykonává její pravomoc starosta obce. Rada obce je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy rady obce. Počet členů je lichý v intervalu 5–11. **Radě obce je vyhrazeno** připravovat návrhy na projednání zastupitelstva, zabezpečovat hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, rozhodovat ve věcech obce, vydávat nařízení obce, projednávat a řešit návrhy, připomínky předložené zastupitelstvem obce, rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a rušit odbory a oddělení obecního úřadu, na návrh tajemníka jmenovat vedoucí odborů, kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem, stanovit celkový počet zaměstnanců v obecním úřadu, plnit úkoly stanovené zvláštním úřadem, schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace. (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek. Je volen společně s místostarostou obce zastupitelstvem z řad svých členů. Musí být občanem České republiky. Odpovídá se zastupitelstvu obce.

Starosta odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok, uzavírání a ukončování pracovních poměrů se zaměstnanci obce, informovanosti občanů o veřejné činnosti obce, rozhodování o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce, spolupráci s Policií České republiky při zabezpečení místního pořádku v obci. (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

Obecní úřad

Tvoří ho starosta, místostarosta, tajemník (v případě, že je funkce zřízena) a zaměstnanci obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta obce. Rada obce může na základě svých pravomocí zřídit na obecním úřadě úseky či odbory do nichž jsou zaměstnanci zařazeni. Úkoly obecního úřadu jsou plnit nařízení zastupitelstva obce nebo rady obce, rozhodovat v případech stanovených zvláštním zákonem. Dále vykonává přenesenou působnost. (Zwyrtek Hamplová, Koudelka, Průcha, 2019)

3.4 Rozpočty územní samosprávy

Každoročně sestavovaný finanční plán, který zahrnuje veškeré příjmy a výdaje obcí, se nazývá rozpočtem obce. Rozpočet obce je plánován vždy na jeden kalendářní rok a je vytvářen na základě principů neekvivalence, nedobrovolnosti a nenávratnosti. Princip neekvivalence značí, že poměr mezi prostředky odvedenými do rozpočtu a veřejnými statky hrazených z rozpočtu obce je neekvivalentní. Princip nedobrovolnosti značí, že přispívání do rozpočtu je povinné a je možné jej vynutit sankcí. Posledním principem, na základě kterého je sestavován rozpočet, je princip nenávratnosti. Jedná se o skutečnost, že odvedené prostředky již nelze vrátit zpět. (Netolický, 2010)

Dlouhodobým cílem hospodaření obce by měl být vyrovnaný rozpočet, tzn. příjmy jsou rovny výdajům obecního rozpočtu. V případě, kdy příjmy jsou vyšší než výdaje obce, tvoří se rezerva a jedná se o přebytkový rozpočet obce. V opačném případě, kdy má obec nižší příjmy než výdaje, se jedná o schodkový rozpočet. K pokrytí všech výdajů musí obec

využít buď rezervy z minulých let nebo může využít i úvěrů, což často vede k zadluženosti obcí. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

3.4.1 Příjmy obecního rozpočtu

V České republice lze definovat čtyři skupiny příjmů obecních rozpočtů. Označují se jako příjmy daňové, příjmy nedaňové, příjmy kapitálové a dotace.

| Příjmy | Výdaje |
|---|---|
| <p>Běžné Daňové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sdílené daně (část z DPFO, DPPO a DPH) - Svěřené daně (daň z nemovitosti) - Místní poplatky - Správní poplatky <p>Nedaňové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příjmy z pronájmu majetku - Zisk obecních podniků - Přijaté sankční pokuty - Poplatky za služby - Ostatní <p>Přijaté dotace</p> <p>Běžné neinvestiční dotace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neúčelové - Účelové | <p>Běžné</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mzdy a platy - Povinné pojistné za zaměstnance - Materiál - Energie - Nájemné - Sociální dávky - Placené pokuty - Placené úroky - Dotace vlastním OS a jiným subjektům - Výdaje na municipal. podniky |
| <p>Kapitálové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z prodeje majetku nemovitého a movitého - Z prodeje akcií a majetkových podílů - Přijaté střednědobé a dlouhodobé úvěry - Příjmy z emise komunálních obligací - Přijaté splátky půjček - Ostatní <p>Přijaté dotace</p> <p>Investiční transfery – kapitálové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neúčelové - Účelové | <p>Kapitálové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku - Na investiční příspěvky PO - Na kapitálové poskytnuté dotace OS a různým subjektům - Na nákup cenných papírů - Na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům - Splátky úvěrů - ostatní |

Tabulka 3 Rozpočet obce – zdroj: Provazníková, Sedláčková, 2009

Daňové příjmy obcí

Nejvýznamnější položku obecního rozpočtu tvoří především příjmy daňové. Ty se dále dělí na příjmy svěřených daní a příjmy sdílených daní. Jako daně svěřené se označují výnosy, které jsou přidělovány pouze obci a nemusí se s nikým dělit o jejich čerpání. Výnosy, které musí obec sdílet s dalšími státními orgány, se označují jako daně sdílené. (Provazníková, Sedláčková, 2009)

Sdílené daně se dělí (sdílí) mezi veřejné rozpočty dle rozpočtového určení daní, které stanovuje, jakým způsobem a v jaké výši budou daně rozděleny do konkrétních rozpočtů.

Daně svěřené jsou naopak příjmy, které plynou pouze do jednoho konkrétního rozpočtu (stát svěřil příjem konkrétní obci). Jedná se např. o daň z nemovitosti. (Peková,1997)

Další položkou daňového příjmu obce jsou **místní poplatky**. Tyto poplatky jsou uzákoněny zákonem o místních poplatcích. Správu a výběr těchto poplatků si zajišťují obce samy s ohledem na zákon o místních poplatcích. O stanovení výše a typu místních poplatků v dané obci rozhoduje vždy zastupitelstvo obce v omezených daňových pravomocích. Ve výše uvedeném zákoně je vždy uvedena maximální sazba a rozptyl daného poplatku. Místní poplatky lze i prominout. Opět o této skutečnosti rozhoduje zastupitelstvo obce. Rozhodnutí musí být vydáno v obecně závazné vyhlášce o místních poplatcích, kterou schvaluje zastupitelstvo, a která je vydána na úřední desce obce. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Typy místních poplatků dle zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích:

- poplatek ze psů
- poplatek za užívání veřejného prostranství
- poplatek ze vstupného
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace (Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích)

Správní poplatky upravuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Jsou to poplatky za výkon státní správy a správního řízení, které vykonává úřad v přenesené působnosti. Výše správních poplatků je určena v sazebníku poplatků, který tvoří přílohu výše uvedeného zákona o správních poplatcích. V sazebníku je dále uvedeno, které činnosti jsou od poplatku osvobozeny. Poplatníkem je osoba, na jejíž žádost provedl správní úřad činnost, nebo osoba, v jejímž zájmu byl úkon proveden. (Zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích)

Typy správního poplatku dle zákona č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích:

- ověření podpisu na dokumentu,
- úřední ověření dokumentu,
- úřední ověření otisku razítka,
- vydání občanského průkazu,
- vydání přístupových údajů k datové schránce,
- ohlášení změny trvalého pobytu,
- pasy, víza, povolení k pobytu...

(Zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích)

Nedaňové příjmy

Mezi nedaňové příjmy obcí patří příjmy od vlastních neziskových organizací, příjmy z vlastního podnikání (zisk z vlastních výdělečných podniků), podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce či kraje, příjmy z pronájmu nebo prodeje majetku ve vlastnictví obce, příjmy z obchodování s cennými papíry a uživatelské poplatky za některé lokální či regionální veřejné statky. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Příjmy z majetku

Tvoří největší část nedaňových příjmů. Z dlouhodobého hlediska je ekonomicky výhodnější majetek obce pronajímat z důvodu zajištění stabilního příjmu obce. Před tímto krokem by však měla předcházet podrobná analýza, v jakém stavu se majetek nachází a jakou částku může obec do majetku investovat na drobné či do rozsáhlejší opravy. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Příjmy z finančního majetku

Územní samospráva může svůj majetek také zvětšovat pomocí investic do cenných papírů. Za nejbezpečnější přístup k investování do cenných papírů je považován nákup státních dluhopisů, což není v ČR možné. Dočasně volné prostředky může samospráva ukládat na termínované účty (např. na 7 až 14 dnů) u peněžních ústavů. Zhodnocení je však velice nízké. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Uživatelské poplatky

Uživatelské poplatky plynou přímo do rozpočtu obce, pokud obec zajišťuje smíšené veřejné statky pro občany. Výši uživatelského poplatku stanovuje zastupitelstvo. Využívání těchto poplatků za obcí poskytované smíšené veřejné statky vyžaduje přesné měření spotřeby daného statku. Cena je stanovena za jednotku a vyměřuje se občanům dle skutečně spotřebovaného množství. V případě, že nelze využít přesného měření (např. z důvodu vysokých nákladů či časové náročnosti) je využíván tzv. paušální uživatelský poplatek. Jedná se např. o vodné a stočné. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Přijaté sankční pokuty

Jedná se o doplňkové příjmy, které jsou obtížně plánovatelné. Nejedná se o významný příjem obcí, naopak většinou představují malé a nahodilé prostředky. Obce mohou v přenesené působnosti ukládat pokuty v tzv. přestupkovém řízení. Předpokladem je však zřízení přestupkové komise. Pokuty jsou vyměřovány za takové chování občanů, které je v rozporu s obecně závaznými vyhláškami – znečišťování veřejných prostranství, nepořádek. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Příjmy z mimorozpočtových fondů

Příjmy zpravidla z účelových peněžních fondů obce či kraje. Obec musí takovýto peněžní fond zřídit a ukládat do něj peněžní prostředky, kterými může dotovat svůj rozpočet. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Ostatní příjmy

Zde je možné zahrnout dary, výnosy ze sbírek aj. Obvykle se nejedná o významnou částku v rozpočtu obce.

Přijaté dotace

Obce i kraje jsou finančně nesoběstačné a potřebují tak dotace z jiných veřejných rozpočtů – převážně ze státního rozpočtu, aby pokryly veškeré své výdaje. Jelikož však obce zajišťují výkony státní správy v rámci přenesené působnosti, musí na jejich výkon dostat finanční prostředky ze státního rozpočtu. Většinou se jedná o zajištění standardní úrovně veřejných statků. Z tohoto důvodu nemůže být územní samospráva finančně samostatná

a musí docházet k určitému přerozdělování financí na základě uplatnění principu solidarity. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Běžné neinvestiční dotace

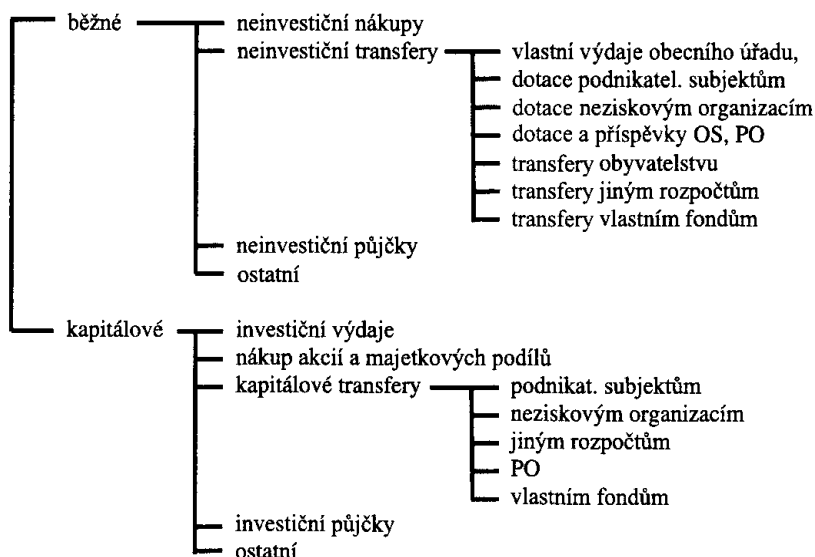
Obce mohou získávat prostředky ze státních fondů, zpravidla kapitálové povahy. Nejčastěji poskytované účelové dotace jsou ze Státního fondu životního prostředí, které je podmíněno i využitím vlastním finančním prostředků – tzv. podmíněné dotace. Obce dále mohou získat finance ze strukturálních fondů na základě podmínek stanovených EU. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

3.4.2 Výdaje obecního rozpočtu

Územní samospráva se významně podílí na zabezpečování a financování veřejných statků pro veřejnost. Jedná se o důsledek decentralizace státní správy a posilování role samosprávy. Podstatnou část výdajů obecního rozpočtu tedy tvoří alokační výdaje na zabezpečení veřejných statků.

Nejdůležitější členění rozpočtových výdajů je z hlediska plánování na plánované a neplánované. Je důležité, aby byla rozhodující část výdajů dobře plánovatelné z důvodu finanční nesoběstačnosti obce. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Schéma 3.17: Výdaje rozpočtu obce



Obrázek 3 Schéma výdajů rozpočtu obce – zdroj: Peková, Pilný, Jetmar, 2005

Největší skupiny obecního rozpočtu tvoří běžné a kapitálové alokační výdaje. Nenávratné finanční výdaje na financování veřejných statků jsou kryty výnosem ze sdílených a svěřených daní, případně i místními a uživatelskými poplatky a dotacemi. Tyto výdaje jsou běžného i kapitálového charakteru.

Běžné alokační výdaje

Jedná se o výdaje, které se každoročně opakují. Nazývají se také provozní a jsou neinvestičního charakteru. Výdaje na veřejné smíšené statky hradí z části sám občan (uživatel veřejného statku). Obec tedy ve svém rozpočtu dotuje zbývající část na pokrytí těchto výdajů.

Kapitálové alokační výdaje

Kapitálové výdaje jsou jedinečné a neopakující se. Většinou se jedná o velké výdaje, na které obec využívá půjčky, leasingy nebo jiné návratné finanční zdroje.

3.4.3 Rozpočtové zásady

Rozpočtový proces se skládá z několika částí: sestavování, schvalování, publikace, hospodaření s rozpočtovými prostředky, kontrola a hodnocení. (Netolický, 2010)

Všechny tyto části by se měly řídit tzv. rozpočtovými zásadami, které jsou pro rozpočet závazné a vycházejí ze zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Jedná se o tyto zásady:

1. Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu

Rozpočet se sestavuje vždy na jeden kalendářní rok. Je tedy časově omezený a po uplynutí této lhůty začíná platit nový.

2. Zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu

Při sestavování rozpočtu je nutné brát v potaz všechny předpokládané příjmy a výdaje. Je potřeba, aby zahrnout do sestavování současnou ekonomickou situaci. Kvalitní rozpočet by se měl co nejvíce přiblížit realitě.

3. Zásada účelovosti

Finanční prostředky by měly být vždy využity k účelům, ke kterým jsou určeny. Účelovost existuje dále i mezi příjmy a výdaji. Nejčastějším příkladem jsou dotace. Přijaté

dotace jsou určeny za přísných podmínek na přesně stanovený účel a pouze k tomuto účelu mohou být čerpány.

4. Zásada úplnosti a jednotnosti

Rozpočet by měl být vždy jednotný a měla by být klasifikována vnitřní skladba položek. Také by měl být vždy sestaven na základě dané metodiky k sestavování rozpočtů. Zobrazení by mělo být jednotné a přehledné. V rozpočtu by se mělo dát dobře orientovat a měla by být možnost porovnání nového rozpočtu s předchozími rozpočty. Zásada úplnosti představuje úplné zahrnutí všech příjmů a výdajů.

5. Zásada dlouhodobé vyrovnanosti

Jedná se o snahu dlouhodobě hospodařit s vyrovnanými rozpočty, což znamená, že příjmy a výdaje by si měly být rovny. Jedná se o vyrovnaný rozpočet. V případě, že příjmy jsou vyšší než výdaje v rozpočtu, je rozpočet přebytkový. V opačném případě se jedná o schodkový rozpočet.

6. Zásada publicity

Rozpočet by měl být řádně publikovaný a přístupný veřejnosti, stejně tak jednání o rozpočtu. Měl by být řádně projednán určeným orgánem. (Nahodil, 2014)

3.4.4 Daň z nemovitých věcí

Dle zákona České národní rady č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí se daň z nemovitých věcí dělí na:

- a) daň z pozemků a
- b) daň ze staveb a jednotek.

Jedná se o daň svěřenou, což znamená, že plyne pouze do rozpočtu obcí a je jejich významnou částí.

Daň z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky, které se nacházejí na území České republiky a jsou tak evidované v katastru nemovitostí. Poplatníkem daně z pozemků je vlastník pozemku. V případě, že je vlastníkem Česká republika může být poplatníkem daně buď organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace, které jsou příslušné hospodařit nebo mají právo hospodařit

s majetkem státu, nebo právnická osoba, která má právo užívat tento pozemek na základě výpůjčky vzniklé podle zákona upravujícího některé užívací vztahy k majetku České republiky. (Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí)

Základem daně u pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů je cena půdy zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m². (Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí)

Základem daně u pozemků hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je cena pozemku zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč. (Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí)

Základem daně u ostatních pozemků je skutečná výměra pozemku v m² zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období. (Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí)

Dále se základní sazba daně násobí místním koeficientem, jež je určen v Zákoně č. 337/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí. Obec může místní koeficient upravovat, a to snížit o jednu až tři kategorie nebo zvýšit o jednu kategorii.

Daň ze staveb a jednotek

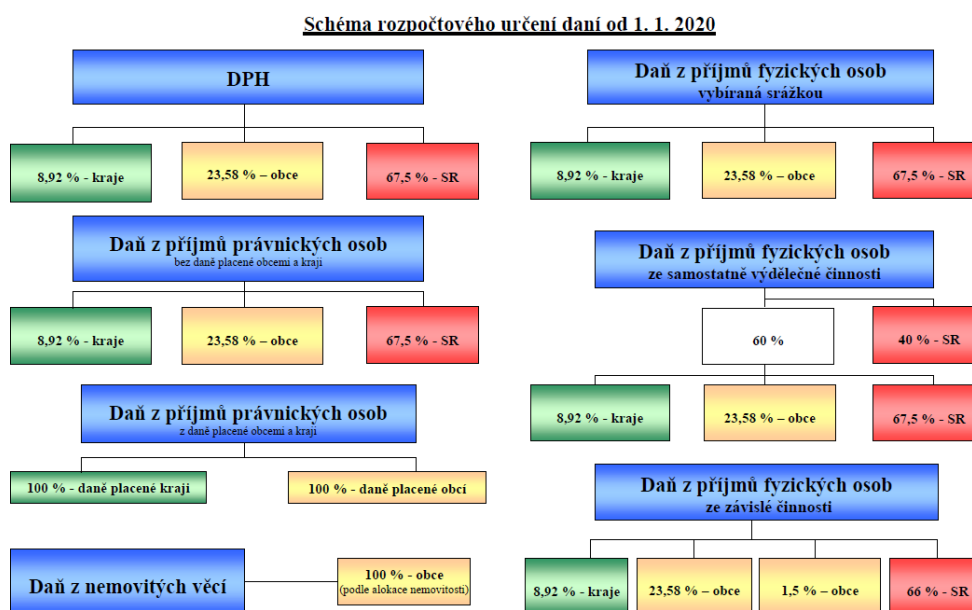
Předmětem daně ze staveb a jednotek je zdanitelná stavba, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí dokončená nebo užívaná budova, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí budova podle katastrálního zákona nebo inženýrská stavba uvedená v příloze k tomuto zákonu. Dále je předmětem daně zdanitelná jednotka, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí jednotka dokončená nebo užívaná. Subjekty, které představují poplatníky daně ze staveb a jednotek, jsou shodné s poplatníky u daně z pozemků. Základem daně ze staveb a jednotek je výměra zastavěné plochy staveb v m² podle stavu 1. ledna k zdaňovacímu období. U stavby je základem daně výměra zastavěné plochy v m². U jednotky je základem daně výměra podlahové plochy v m² násobená koeficientem:

- a) 1,22 – zdanitelná jednotka je v budově bytového domu a je její součástí podíl na pozemku
- b) 1,20 – ostatní případech

Tento základ daně je násoben sazbou daně ze staveb a jednotek uvedenou zákoně č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí. Takto vypočtená základní sazba daně se násobí koeficientem přiřazeným k jednotlivým obcím podle počtu obyvatel z posledního sčítání lidu – tzv. „místní koeficient“. Koeficient může obec stejně jako u daně z pozemků upravovat prostřednictvím obecně závazné vyhlášky, a to snížit o jednu až tři úrovně nebo zvýšit o jednu úroveň.

3.4.5 Rozpočtové určení daní

Předmětem zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územně samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) je rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmu, daně z nemovitých věcí a daně silniční.



Obrázek 4 Schéma rozpočtového určení daní k 1.1.2020 – zdroj: FINANČNÍ SPRÁVA

Dle výše uvedeného zákona jsou **příjmy do rozpočtu obcí:**

- výnos daně z nemovitých věcí za nemovitosti, které se nachází v katastrálním území obce
- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,

- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděného zaměstnavatelem,
 - podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených v přechozím bodě,
 - podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy DPFO ze závislé činnosti odváděné zaměstnavatelem a DPFO vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob,
 - daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.
- (Zákon 234/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní)

3.4.6 Zadluženost obce

Pro finanční analýzu obce se využívají tzv. ukazatele zadluženosti. Vyjadřují vztah mezi cizími a vlastními zdroji obce. Nejedná se vždy o negativní charakteristiku obce.

Míra celkové zadluženosti

Vypočítá se vzorcem: *Míra celkové zadluženosti = cizí zdroje / celková aktiva.*

Vyjadřuje, jaký podíl cizích zdrojů je k celkovým aktivům. Preferuje se nízký ukazatel.

Poměr vlastního kapitálu a celkových aktiv

Říká, jaký je poměr vlastního kapitálu a celkových aktiv. Je vypočten vzorcem: *Poměr vlastního kapitálu a aktiv = vlastní kapitál / celková aktiva.* Vyjadřuje finanční nezávislost obce.

Míra zadluženosti vlastního kapitálu

Představuje kombinaci předchozích dvou ukazatelů. Vzorec pro výpočet je:

Míra zadluženosti vlastního kapitálu = vlastní kapitál / cizí zdroje.

3.5 Legislativa odpadového hospodářství

Nakládání s odpady v České republice je v současnosti ošetřeno zákonem č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých pozdějších zákonů a zákonem č. 477/2001 Sb. zákona o obalech a o změně některých pozdějších zákonů. Dalším velice významným dokumentem pro nakládání s odpady ČR je nařízení vlády č. 352/2014 Sb. o plánu odpadového hospodářství České republiky v letech 2015–2024.

Právními předpisy Evropské unie upravující odpadové hospodářství jsou Směrnice rady č. 1999/31/ES o skládkách odpadů a směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2018/851, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a rady č. 2008/98/ES o odpadech.

3.5.1 Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb.

Zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje tak pravidla pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi za ochrany životního prostředí, ochrany lidského zdraví a trvale udržitelného rozvoje. Dále zákon upravuje práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství a působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

Zákon se vztahuje na nakládání se všemi odpady s výjimkou:

- odpadních vod,
- radioaktivních odpadů,
- mrtvých těl zvířat, která uhynula jiným způsobem než porážkou, včetně zvířat usmrcených za účelem vymýcení nákazy zvířat,
- exkrementů, nejedná-li se o vedlejší produkty živočišného původu, slámy a jiných přírodních látek pocházejících ze zemědělské výroby nebo lesnictví,
- nezachycených emisí látek znečišťujících ovzduší,
- vyřazených výbušnin a vyřazeného střeliva,
- sedimentů přemísťovaných v rámci povrchových vod za účelem správy vod a vodních cest, předcházení povodním, zmírnění účinku povodní a období sucha nebo rekultivace půdy.

V tomto zákoně je mimo jiné uvedeno, že ukládání směsného komunálního odpadu na skládky je od roku 2024 zakázáno. Tento zákaz platí pro recyklovatelné a dále

využitelné odpady. Na skládky po roce 2024 je tedy možno navážet jen zlomek nyní naváženého odpadu. Zákon doporučuje v co největší možné míře využívat spalovny odpadů.

Vzhledem k roku vzniku zákona je nutné si uvědomit, že zákon je již zastaralý a neobsahuje všechny nově vzniklé předpisy a cíle Evropské unie v oblasti nakládání s odpady. Ta v roce 2019 vydala Evropský balíček oběhového hospodářství, ve kterém naopak přikládá význam recyklaci složek odpadu, namísto jeho energetického využití. Z tohoto důvodu se dlouhodobě pracuje na novém zákoně o odpadech, který je ve vývoji již od roku 2016. Zatím však stále nebyl schválen. Nejnovější návrh obsahuje účinnost zákona již od 1. 1. 2021 a obsahuje spoustu změn v oblasti práv a povinností v oblasti odpadového hospodářství, a to jak pro municipality, tak pro právnické osoby podnikající v oboru odpadového hospodářství. (Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech)

Poplatek za ukládání odpadu

Poplatek za ukládání odpadů je pojem, který je vymezen v zákoně o odpadech č. 185/2001 Sb. Platí se při ukládání odpadu na skládku. Poplatníkem je vždy povinen původce odpadu.

Platba poplatku se vztahuje i na původce odpadu, kteří jsou vlastníky skládky. Odpuštění poplatku je možné pouze v případě, kdy se ukládaný technologický materiál využije na zabezpečení skládky v souladu s provozním řádem a projektem dané skládky. Odpad není využit jako technologický materiál v případě, že je nad rámec nezbytného množství. Maximální povolené množství odpadu na technologické zabezpečení skládky je 20 % z celkového množství navezeného odpadu v daném kalendářním roce. Pouze toto množství je tedy možné přijmout na skládku bez zákonného poplatku. (Zákon č. 185/2001 Sb. zákona o odpadech)

Poplatek se skládá ze dvou složek – základní a rizikové. Základní složka se platí za uložení odpadu, za uložení nebezpečného odpadu na skládku se pak platí riziková složka. Tento poplatek je vybírán provozovatel skládky a vydává původci odpadu potvrzení o jeho zaplacení. Provozovatel skládky poté odvádí částku za vybrané poplatky vždy k poslednímu dni kalendářního měsíce příjemci poplatku. Dále k tomu dni provozovatel informuje příjemce o dlužných poplatcích. V případě neuhrazení zákonného poplatku původcem odpadu je krajským úřadem, který vydal souhlas k provozování skládky, vydána povinnost tento poplatek uhradit. (Zákon č. 185/2001 Sb. zákona o odpadech)

Poplatek je v rozsahu stanoveném zákonem příjmem obce, na jejímž katastrálním území se skládka nachází, a Státního fondu životního prostředí České republiky. Základní složka zákonného poplatku je příjmem obce, na jejímž území leží. Naopak riziková složka poplatku je příjmem pro Státní fond životního prostředí České republiky.

V případě, že je původcem odpadu obec, jež má v katastrálním území skládku, nevybírání se od této obce základní složka poplatku. (Zákon č. 185/2001 Sb. zákona o odpadech)

Sazba poplatku je uvedena v příloze č. 6 Zákona o odpadech č. 185/2001 Sb. vždy za kalendářní rok.

Příloha č.6 k zákonu č. 185/2001 Sb.

SAZBA POPLATKU ZA UKLADÁNÍ ODPADŮ

Sazba základního poplatku za ukládání odpadů Kč/t (kalendářní rok)

| Kategorie odpadu | 2002 až 2004 | 2005 až 2006 | 2007 až 2008 | 2009 a následující léta |
|---------------------|--------------|--------------|--------------|-------------------------|
| Nebezpečný | 1100 | 1200 | 1400 | 1700 |
| Komunální a ostatní | 200 | 300 | 400 | 500 |

Sazba rizikového poplatku za ukládání nebezpečných odpadů Kč/t (kalendářní rok)

| Kategorie odpadu | 2002 až 2004 | 2005 až 2006 | 2007 až 2008 | 2009 a následující léta |
|------------------|--------------|--------------|--------------|-------------------------|
| Nebezpečný | 2000 | 2500 | 3300 | 4500 |

Obrázek 5 Sazba poplatku za ukládání odpadu – zdroj: Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech

V současnosti je tedy hodnota základní sazby poplatku za uložení komunálního odpadu 500,00 Kč/t uloženého odpadu. Za odpad nebezpečný činí tato sazba 1700,00 Kč/t uloženého nebezpečného odpadu. Jak je již výše zmíněno u nebezpečného odpadu je vybírána i riziková složka odpadu, která činí 4500,00 Kč/t.

3.5.2 Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech

Vznik toho zákona je za účelem ochrany životního prostředí prostřednictvím snižování objemu, hmotnosti a škodlivosti obalů a chemických látek. Stanovuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob při nakládání s obaly. Vztahuje se na všechny obaly v České republice, které jsou uváděny na trh nebo do oběhu s výjimkou kontejnerů

užívaných v letecké, silniční a železniční dopravě na přepravu zboží. (Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech)

3.5.3 Nařízení vlády č. 352/2014 Sb. a Plán odpadového hospodářství 2015–2024

Přílohou nařízení vlády je část plánu odpadového hospodářství sloužící jako závazný podklad pro zpracování plánu odpadového hospodářství pro kraje a obce. Představuje strategii a vytyčené priority rozvoje odpadového hospodářství v letech 2015–2024. Hlavní cíle jsou: předcházení vzniku odpadů a snižování produkce odpadů, minimalizace nepříznivých účinků při vzniku odpadů a při nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí, udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“ a maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství. (Nařízení vlády č. 352/2014 Sb. o plánu odpadového hospodářství v České republice v letech 2015–2024)

V tomto plánu jsou zohledněny cíle nakládání s komunálními odpady směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/98/ES.

Cíle nakládání s komunálními odpady:

1. Do roku 2015 zavést sběr minimálně pro odpady z papíru, plastu, skla a kovů.
2. Do roku 2020 zvýšit nejméně na 50 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z papíru, plastu, skla a kovů pocházejících z domácností.

Pro druhý cíl je navrženo postupné zvyšování hodnot uvedené v tabulce č. 7.

| rok | Cíl |
|------|------|
| 2016 | 46 % |
| 2018 | 48 % |
| 2020 | 50 % |

Tabulka 4 Stanové cíle komunálních odpadů Plánu odpadového hospodářství ČR v letech 2014–2025 - zdroj: vlastní zpracování na základě Nařízení vlády č. 352/2014 Sb.

Nařízení směrnice vlády také uvádí, že směsný komunální odpad je zakázáno po roce 2024 ukládat na skládky. Stejně tak i jinak využitelné složky odpadu. Na skládky po roce 2024 tak bude možné ukládat jen zlomek současného odpadu. Ukládá povinnost vytrdit všechny možné využitelné složky komunálního odpadu a zbývající část odpadu předat k energetickému využití – do spaloven. Tímto se zcela eliminuje ukládání odpadu

na skládky. (Nařízení vlády č. 352/2014 Sb. o plánu odpadového hospodářství České republiky v letech 2015–2024)

Dále se předpokládá, že za účelem splnění směrnice Rady EU č. 1999/31/ES o skládkách odpadů, se sníží množství biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládku.

Stanoveným cílem je snížení na 35 % z celkového množství biologicky rozložitelného odpadu komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995. (Nařízení vlády č. 352/2014 Sb. o plánu odpadového hospodářství České republiky v letech 2015–2024)

U směsných stavebních a demoličních odpadů se předpokládá zvýšení míry přípravy k opětovnému použití a míra recyklace na minimálně 70 % hmotnosti směsných stavebních a demoličních odpadů. Tento cíl vychází ze Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech. (Nařízení vlády č. 352/2014 Sb. o plánu odpadového hospodářství České republiky v letech 2015–2024)

Cíle pro recyklaci a využití obalových odpadů jsou uvedeny v následující tabulce. Jsou vytvořeny na základě splnění cílů Směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2008/98/ES o odpadech a na základě Směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 94/62/ES o obalech a obalových odpadech. (Nařízení vlády č. 352/2014 Sb. o plánu odpadového hospodářství České republiky v letech 2015–2024)

| Obaly | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Papírové | 75 % | 75 % | 75 % | 75 % | 75 % | 75 % |
| Skleněné | 75 % | 75 % | 75 % | 75 % | 75 % | 75 % |
| Plastové | 40 % | 45 % | 45 % | 45 % | 45 % | 50 % |
| Kovové | 55 % | 55 % | 55 % | 55 % | 55 % | 55 % |

Tabulka 5 Cíle pro recyklaci obalových odpadů – zdroj: vlastní zpracování na základě Plánu odpadového hospodářství ČR

3.5.4 Směrnice Rady EU č. 1999/31/ES Sb. o skládkách odpadů

Jedná se o směrnici, který navrhuje opatření a omezení negativních důsledků skládkování. Zahrnuje postupy, jak předcházet a maximálně omezit účinky skládkování. Vymezuje typy skládek a stanovuje přesné technické požadavky na jejich provozování a na ukládání odpadů. Směrnice je závazná pro všechny členské státy.

(Směrnice Rady EU č. 1999/31/ES Sb. o skládkách odpadů)

3.5.5 Směrnice Rady a Evropského Parlamentu č.2018/851 Sb.

Říká, že je nutné změnit a zlepšit způsoby nakládání s odpady tak, aby byly dlouhodobě udržitelné a aby bylo možné chránit lidské zdraví, uchovat kvalitu životního prostředí a zajistit uvážené využívání přírodních zdrojů. Je nutné posílit zásady oběhové hospodářství mezi zeměmi EU. K tomu je nezbytné udělat opatření v oblasti udržitelné výroby a spotřeby. Mnoho zemí EU stále nevyvinulo dostatečná opatření pro nakládání s odpady, a proto je nutné jasně stanovit dlouhodobé cíle evropské politiky a povinnosti pro členské státy EU. Platností této směrnice jsou členské státy povinny přijmout veškerá možná opatření pro zajištění toho, aby odpad procházel přípravou k opětovnému použití, recyklaci nebo jinými způsoby využití.

(Směrnice Rady a Evropského Parlamentu č. 2018/851 Sb.)

Dle směrnice Evropského parlamentu a rady č. 2018/851 o odpadech ze dne 30. května 2018 jsou stanoveny povinnosti pro členské státy Evropské unie na využití složek odpadu. Členské státy musejí zajistit, aby odpady byly znovu využity – recyklovány.

Třídění odpadů lze promítnout v následujících situacích:

1. smíšený sběr odpadu – při sběru více složek komunálních odpadů na ráz je možné zajistit tzv. odpuštění od třídění, avšak musí být zajištěno stejné využití odpadu jako v případě, že jsou všechny komodity odpadů tříděny a svázeny na koncové zařízení samostatně
2. tříděný sběr nevede k lepšímu výsledku z hlediska životního prostředí
3. tříděný sběr není technicky proveditelný z hlediska na osvědčené postupy při sběru odpadu
4. tříděný sběr by měl za následek neúměrné hospodářské náklady s ohledem na nepříznivé dopady na životní prostředí a na zdraví lidí

Dále musejí členské státy přijmout opatření, které zajistí v zemi recyklaci odpadů před jejich spalováním, což je rozdíl oproti předchozí směrnici č. 2008/98/ES o odpadech, která podporovala především energetické využití odpadu (spalování), a na základě které byl vytvořen Plán odpadového hospodářství ČR pro roky 2015–2024.

| Druh odpadu | rok | Část recyklace či opětovného použití odpadu v % |
|-----------------|-----------|---|
| Komunální odpad | do 2025 | 55 % |
| Komunální odpad | 2026-2030 | 60 % |
| Komunální odpad | 2031–2035 | 65 % |

Tabulka 6 Povinnost zajištění recyklace či opětovného použití komunálních odpadů na základě směrnice EU – zdroj: vlastní zpracování na základě Směrnice č. 2018/851 Sb.

Ze směrnice dále vyplývá, že členské státy musejí splnit podmínky pro využití komunálních odpadů. Do roku 2025 musejí zajistit využití alespoň 55 % z celkové produkce komunálních odpadů, do roku 2030 60 % z celkových komunálních odpadů a do roku 2035 alespoň 65 % z komunálních odpadů. Za tímto účelem jsou členské státy každý rok povinny dokládat hlášení o celkové využitelnosti odpadů komunálních i biologicky rozložitelných odpadů.

Výše uvedené termíny je možné posunout až o pět let, pokud:

- připravil k opětovnému využití a recykloval méně než 20 % svého komunální odpadu nebo uložil na skládku více než 60 % svého komunálního odpadu vzniklého v roce 2013,
- nejpozději 24 měsíců před daným termínem oznámí Komisi o záměru termín odložit a předloží plán provádění.

Je-li termín pro dosažení cílů pro členský stát odložen, musí členský stát přijmout opatření pro recyklaci a opětovné využití odpadů a zajistit vytríděnost v následujících termínech:

- do roku 2025 nejméně 50 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů,
- do roku 2030 nejméně 55 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů
- a do roku 2035 nejméně 60 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů

Dále je ve směrnici uvedeno, že skládkovaný odpad by neměl po roce 2035 přesáhnout 10 % z hmotnosti celkového vzniklého odpadu.

3.5.6 Nový Návrh zákona o odpadech ze 14. 11. 2020 - znění Senát

Z důvodu již zastaralé legislativy pro nakládání s odpady Ministerstvo životního prostředí dlouhodobě pracuje na novém Návrhu zákona o odpadech ČR, ve kterém budou

přeneseny povinnosti vyplývající z členství v Evropské unii. Tento zákon je ve vývoji již od roku 2016 a zbývá se především zvýšením sazby zákonného poplatku za ukládání odpadu na skládku, zákazem skládkování, zvýšení rekultivační rezervy a vyšší potřebou recyklace odpadů. Účinnost nového návrhu zákona z roku 2016 měla být od 1. 1. 2018. Bohužel tato legislativa byla stále připomínkována, a proto není účinná ani dnes. V roce 2019 byl předložen nový upravený zákon o odpadech, jehož účinnost se zatím očekává od 1. 1. 2021. Níže jsou uvedeny hlavní body navrhovaného zákona s účinností od 1. 1. 2021.

Zákaz skládkování

V posledním návrhu zákona se uvádí především posunutí termínu zákazu skládkování některých odpadů až do 1. ledna 2030. Zákaz se týká odpadů, jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg, dále odpadů, které nesplní parametr biologické stability AT4 vymezený v příloze č. 10 nového návrhu zákona. Zákaz skládkování dále platí pro odpady, které je možné dále využít či recyklovat. Výše uvedené se neuplatní v případě, kdy je odpad na skládku ukládán v řešení důsledků krizové situace nebo zařízení na využití odpadu, se kterým má původce uzavřenou smlouvu, je z technických důvodů mimo provoz. Na skládkách nebezpečného odpadu je dále zakázáno ukládat odpady, které je možné zpracovat ve spalovnách nebezpečného odpadu. Vytríděné složky komunálního charakteru jako je papír, plast, sklo, kovy, textil a biologický odpad nesmí být předán k odstranění s výjimkou odpadu, který vzniká při zpracování a není možné ho již dále využít. (Návrh nového zákona o odpadech ze dne 14.11.2020)

Rekultivační rezerva

Další významnou změnou v novele zákona je změna výše rekultivační rezervy. Částku rekultivační rezervy je povinen vybírat provozovatel skládky a ukládat ji na zvláštní vázaný účet v České republice, který je povinen provozovatel skládky zřídit. Peněžní prostředky smí být využity pouze na rekultivační práce na skládce a dále na následnou péči o skládku pouze se souhlasem krajského úřadu. Souhlas je vydán krajským úřadem na základě rozhodnutí a zahájení rekultivačních prací vydaného na základě stavebního zákona. (Návrh nového zákona o odpadech ze dne 14. 11. 2020)

Výše rekultivační rezervy činí:

- 145 Kč/t uloženého nebezpečného odpadu uloženého jako technologický materiál na technické zabezpečení skládky, a komunálního odpadu s výjimkou azbestu.
- 75 Kč/t za uložení ostatního odpadu a odpadu z azbestu, včetně ostatního odpadu uloženého jako technologický materiál na technické zabezpečení skládky. (Návrh nového zákona o odpadech)

Oproti současnému Zákonu č. 185/2001 Sb. o odpadech tak dochází k navýšení rekultivační rezervy o 45 Kč/t za odpady uloženého nebezpečného odpadu jako technologický materiál na technické zabezpečení skládky, a komunálního odpadu s výjimkou azbestu. U ostatního odpadu a odpadu z azbestu dochází k navýšení oproti současné výši o 30 Kč/t.

Poplatek za ukládání opadu

V návrhu zákona 2020 se poplatek za ukládání odpadu skládá ze součtu několika dílčích základů poplatku, které tvoří hmotnost:

1. Odpadu vymezeného v tunách za ukládání využitelných odpadů
2. Odpadu neuvedených v bodě 1. – 3. a azbestu v tunách za ukládání zbytkových odpadů
3. Nebezpečných odpadů s výjimkou azbestu v tunách za ukládání nebezpečného odpadu
4. Vybraných technologických odpadů v tunách za ukládání technologického odpadu
5. Odpad a neodpadní materiál uložený na skládku jako technologický materiál

pro technické zabezpečení skládky se zahrnuje do dílčího základu poplatku vybraného technologického materiálu za ukládání odpadu nejvýše však do množství 25 % hmotnosti všech odpadů a materiálů uložených na skládku v poplatkovém období (kalendářní čtvrtletí).

Sazba poplatku za ukládání odpadů na skládku a procenta, kterými se rozpočty podílejí na výnosu poplatků

1. Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku (v Kč/t)

| Dílčí základ poplatku za ukládání | Poplatkové období v roce | | | | | | | | | | |
|-----------------------------------|--------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|-------------|--|
| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 a dále | |
| využitelného odpadu ^{*)} | 800 | 900 | 1000 | 1250 | 1500 | 1600 | 1700 | 1800 | 1850 | 1850 | |
| zbytkového odpadu | 500 | 500 | 500 | 500 | 500 | 600 | 600 | 700 | 700 | 800 | |
| nebezpečného odpadu | 2000 | 2000 | 2000 | 2000 | 2000 | 2000 | 2000 | 2000 | 2000 | 2000 | |
| vybraného technologického odpadu | 45 | 45 | 45 | 45 | 45 | 45 | 45 | 45 | 45 | 45 | |

*) podle § 39 odst. 1.

2. Dělení částí výnosu ve výši dílčích poplatků (v %; rozpočet obce, na jejímž území se skládka nachází/rozpočet Státního fondu životního prostředí České republiky)

| Dílčí poplatek za ukládání | Poplatkové období v roce | | | | | | | | | | |
|-----------------------------------|--------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------|--|
| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 a dále | |
| využitelného odpadu ^{*)} | 60/40 | 50/50 | 45/55 | 36/64 | 28/72 | 26/74 | 24/76 | 22/78 | 20/80 | 20/80 | |
| zbytkového odpadu | 80/20 | 75/25 | 75/25 | 75/25 | 75/25 | 60/40 | 60/40 | 50/50 | 50/50 | 40/60 | |
| nebezpečného odpadu | 50/50 | 50/50 | 50/50 | 50/50 | 50/50 | 50/50 | 50/50 | 50/50 | 50/50 | 50/50 | |
| vybraného technologického odpadu | 100/0 | 100/0 | 100/0 | 100/0 | 100/0 | 100/0 | 100/0 | 100/0 | 100/0 | 100/0 | |

Obrázek 6 Sazba poplatku za ukládání odpadů na skládku od roku 2021 – zdroj: Návrh zákona o odpadech z roku 2020

V současnosti je zákonem stanovena výše poplatku za ukládání ostatní odpadu 500 Kč/t. Zákonný poplatek není složen z několika dílčích částí. Rozlišuje se pouze poplatek za ukládání ostatních odpadů a nebezpečných odpadů na skládku. U nebezpečných odpadů na skládku se platí poplatek 1700 Kč/t uloženého odpadu + riziková složka poplatku 4500 Kč/t uloženého odpadu. Nový návrh zákona však rizikovou složku nebezpečného odpadu zcela opomíjí.

Další změnou v oblasti zákonného poplatku je změna poplatkového období. Nově je poplatkové období kalendářní čtvrtletí. V současnosti se jedná o kalendářní měsíc. Další významná změna je také v osvobození od placení poplatků za ukládání odpadů pro obce či města, která mají v katastrálním území skládku. Nově jsou všechny municipality povinny hradit poplatek za ukládání odpadů bez ohledu na to, zda se skládka nachází v katastrálním území dané obce. Jedná se tedy o velkou rozpočtovou změnu pro dotčené města.

Obce a města, která mají v katastrálním území skládku odpadů, nyní získávají 100 % vybraných poplatků za ukládání odpadů. Pro některé obce se jedná o významný zdroj příjmů, na kterém staví jejich rozpočet. Nový návrh zákona však příjem z poplatku za ukládání odpadu dělí mezi Fond životního prostředí ČR a obec, na jejímž katastrálním

území se skládka odpadů nachází. Poměr je uveden v příloze návrhu zákona č. 9 a na obrázku č. 5 této práce. V případě schválení současného návrhu zákona tedy dojde k výrazné změně pro všechny subjekty vystupující v oblasti odpadového hospodářství, ale především zasáhne změna municipality, na jejímž katastrálním území leží skládka odpadů. Komunální odpad, jehož původcem je obec, uložený na skládku před rokem 2030 se nezahrne do základu dílčího poplatku za ukládání využitelného odpadu, ale základu dílčího poplatku daně za ukládání zbytkových odpadů, v případě, že obec uplatní tzv. třídicí slevu.

Obec má nárok čerpat slevu na komunální odpady, a to dle přílohy č. 12 návrhu nového zákona o odpadech, takto:

Tabulka

| Rok | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 |
|---------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Množství odpadu na obyvatele v tunách | 0,2 | 0,19 | 0,18 | 0,17 | 0,16 | 0,15 | 0,14 | 0,13 | 0,12 |

Obrázek 7 Množství komunálního odpadu v tunách, které může obec čerpat na obyvatele za sazbu zbytkového odpadu, zdroj: nový návrh zákona o odpadech, příloha č. 12

V roce 2021 tedy může obec zažádat o čerpání slevy na směsný komunální odpad. Slevu lze uplatnit na 200 kg/obyvatele obce. Počet obyvatel dokládá obce k 1.1. předchozího kalendářního roku. Po vyčerpání slevy pak obec hradí za ukládání odpadu 800 Kč/t – tzn. sazbu za ukládání využitelného odpadu. Obec však čerpat slevu nemusí. Stejně tak koncová zařízení k odstraňování odpadu – skládky, nemusí slevu poskytovat. Může tedy docházet k tomu, že ačkoliv obec bude chtít slevu čerpat, nenajde koncové zařízení, které ji slevu poskytne, případně bude v takové vzdálenosti, že se sleva z ekonomických důvodů obci nevyplatí.

Sazba poplatku se vypočte jako součet dílčích poplatků. Dílčí poplatek se vypočte jako součin základu poplatku a sazby pro tento dílčí základ daně.

Správcem poplatku za ukládání odpadu je Státní fond životního prostředí České republiky. Správu placení poplatků vykonává celní úřad. Státní fond životního prostředí České republiky vydá do 30 dnů od vyúčtování platební výměr, který zašle plátcí poplatku a obci, na jejímž území se skládka nachází.

Plátcem poplatku je i nadále provozovatel skládky a je povinen poplatek od poplatníka (původce odpadu) vybrat. Poté musí provozovatel odvést poplatek správci poplatku za ukládání odpadu, tedy Státnímu fondu životního prostředí České republiky.

4 Analytická část

V této části jsou znázorněny výdaje a příjmy jednotlivých obcí v posledních 10 letech, jejich příjmy z poplatků za ukládání odpadů za stejné období, zhodnocení zadluženosti obce za poslední rok a následně predikované příjmy obcí z poplatků za ukládání odpadů ve třech variantách na základě konkrétních výpočtů uvedených v metodice této práce. Všechny obce se nachází v Libereckém kraji a byly vybrány na základě stejného typu skládek odpadů a na základě rozdílného počtu obyvatel, aby bylo možné znázornit, jak poplatky za ukládání odpadů působí na rozpočty obcí rozdílně.

4.1 Město Ralsko

Město Ralsko se nachází na území bývalého Vojenského výcvikového prostoru a vzniklo v roce 1992 sloučením 9 osad: Kuřívody, Boreček, Ploužnice, Náhlov, Hradčany, Horní Krupá, Svébořice a Jablonec. Celková rozloha města činí 17 025 ha. Jedná se o rozlohou čtvrté největší město v České republice, avšak velká část území není obydlena a je tvořena lesy. Město se nachází v Libereckém kraji v okrese Česká Lípa. Městský úřad sídlí v části města Kuřívody. Město má celkem 2003 obyvatel (k 1.1.2020). Skládku, které se nachází v katastrálním území obce, konkrétně na území Svébořice a je provozována společností Ekoservis Ralsko s.r.o. Skládku má pouze jednoho vlastníka, což je obec.



Obrázek 8 Poloha města Ralsko na mapě ČR, zdroj: google.com/maps

4.1.1 Příjmy města

V níže uvedené tabulce jsou znázorněny příjmy obcí a jejich rozdělení podle zdroje příjmů v posledních 10 letech.

| rok | Celkové příjmy v Kč | Daňové příjmy v Kč | Nedaňové příjmy v Kč | Přijaté transfery v Kč | Kapitálové příjmy v Kč |
|------|---------------------|--------------------|----------------------|------------------------|------------------------|
| 2010 | 93 560 000 | 30 130 000 | 58 490 000 | 2 030 000 | 2 910 000 |
| 2011 | 63 130 000 | 37 460 000 | 19 680 000 | 2 410 000 | 3 570 000 |
| 2012 | 52 000 000 | 29 720 000 | 16 420 000 | 1 980 000 | 3 870 000 |
| 2013 | 57 050 000 | 35 280 000 | 16 050 000 | 2 350 000 | 3 370 000 |
| 2014 | 90 420 000 | 64 680 000 | 17 120 000 | 3 010 000 | 5 620 000 |
| 2015 | 74 090 000 | 43 810 000 | 18 290 000 | 6 520 000 | 5 470 000 |
| 2016 | 76 150 000 | 52 230 000 | 19 410 000 | 3 290 000 | 1 230 000 |
| 2017 | 82 580 000 | 54 890 000 | 17 400 000 | 8 920 000 | 1 370 000 |
| 2018 | 105 680 000 | 63 150 000 | 19 320 000 | 17 620 000 | 5 590 000 |
| 2019 | 91 060 000 | 63 300 000 | 20 760 000 | 5 790 000 | 1 210 000 |

Tabulka 7 Celkové příjmy obce Ralsko v letech 2010–2019, zdroje: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků

V roce 2010 tvořily daňové příjmy města Ralsko pouze 32,2 % z celkových příjmů města. Nedaňové příjmy pak představují 62,5% podíl na městských příjmech roku 2010. Zbývajících 5,5 % příjmů tvoří přijaté transfery a kapitálové příjmy obce. V roce 2011 příjmy města Ralsko klesají o 30 mil. Kč, což je způsobeno především sníženými nedaňovými příjmy. Ty v tomto roce představují pouze 31,17 % celkových příjmů, což je o více než 30 % méně než v předchozím roce. Naopak daňové příjmy jsou již na 59,34 % celkových příjmů města Ralsko. Kapitálové příjmy představují pouze 5,65 %. Zbýající část jsou přijaté transfery města Ralsko. V roce 2012 celkové příjmy opět klesají o přibližně 11 mil. Kč. Podíl daňových příjmů je 57,15 %, nedaňových příjmů pak 31,58 %. Zbýající část 11,27 % tvoří z větší části kapitálové příjmy a z menší části přijaté transfery města. V roce 2013 celkové příjmy města stoupají o více než 5 mil. Kč. Je to způsobeno především většími daňovými příjmy. Tvoří 61,84 % na celkových příjmech. Příjmy nedaňové jsou již na 28,13 % z celkových příjmů. Kapitálové příjmy v roce 2013 mírně klesají oproti předchozímu roku a představují 5,90 %. Ostatní část pak tvoří přijaté transfery. Nárůst příjmů v roce 2014 je o více než 30 mil. Kč, což je způsobeno nárůstem daňových příjmů. Ty tvoří zatím největší podíl na celkových příjmech – 71,53 %. Podíl

nedaňových příjmů na příjmech celkových je pak 18,93 %. Přijaté kapitálové příjmy představují 6,22 %. Zbývající část je tvořena přijatými transfery. V roce 2015 je pokles příjmů oproti předchozímu roku o více než 25 mil. Kč. Největší podíl na příjmech mají opět příjmy daňové, a to 59,13 %. Nedaňové příjmy tvoří pouze 24,69 %. Znatelný nárůst je také u přijatých transferů o více než 3 mil. Kč. Tvoří 8,8% podíl na celkových příjmech města Ralsko v roce 2015. Zbývající část je tvořena kapitálovými příjmy. V roce 2016 jsou příjmy téměř totožné s předchozím rokem, avšak jejich příjem je rozdílný. Daňové příjmy tvoří 68,59 % na celkových příjmech. Nedaňové příjmy pak tvoří 25,5% podíl na příjmech města v roce 2016. Zbývajících 5,91 % příjmů se skládá z kapitálových příjmů a přijatých transferů. V následujícím roce 2018 jsou příjmy tvořeny z 66,47 % příjmy daňovými a z 21,07 %. Na zbývající části 12,46 % příjmů města se podílí přijaté transfery a kapitálové příjmy. V roce 2018 vzrůstají příjmy města Ralsko o 23 mil. Kč a překračují tak hranici 100 mil. Kč. Nárůst je způsoben z velké části podílem přijatých transferů – 16,67 %. Daňové příjmy pak tvoří více než poloviny příjmů – 59,75 %. Nedaňové příjmy v roce 2018 tvoří 18,28 %. Zbývající část je tvořena kapitálovými příjmy. V roce 2019 celkové příjmy opět klesají pod 100 mil. Kč. Jsou tvořeny z 69,5 % daňovými příjmy, z 22,80 % nedaňovými příjmy a ze zbývajících 7,7 % kapitálovými příjmy a přijatými transfery.

4.1.2 Výdaje města

V níže uvedené tabulce jsou znázorněny výdaje města Ralsko v posledních 10 letech a jejich rozdělení na výdaje běžné a kapitálové.

| rok | Celkové výdaje v Kč | Běžné výdaje v Kč | Kapitálové výdaje v Kč |
|------|---------------------|-------------------|------------------------|
| 2010 | 51 310 000 | 42 520 000 | 7 790 000 |
| 2011 | 73 420 000 | 62 160 000 | 11 260 000 |
| 2012 | 55 490 000 | 47 900 000 | 7 600 000 |
| 2013 | 56 550 000 | 50 880 000 | 5 660 000 |
| 2014 | 78 190 000 | 56 200 000 | 22 000 000 |
| 2015 | 75 040 000 | 58 670 000 | 16 370 000 |
| 2016 | 75 590 000 | 65 740 000 | 11 840 000 |
| 2017 | 101 620 000 | 72 230 000 | 29 390 000 |
| 2018 | 98 450 000 | 77 850 000 | 20 600 000 |
| 2019 | 92 670 000 | 80 940 000 | 11 740 000 |

Tabulka 8 Výdaje města Ralsko v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků

Výdaje města Ralsko se pohybují o roku 2010 do roku 2019 v rozmezí 50–100 mil. Kč. Nejnižší výdaje byly v roce 2010, a to více než 51 mil. Kč. Z celkových výdajů tvoří více než 82 % výdaje běžné, zbývající část výdaje kapitálové. V následujícím roce tvořily běžné výdaje téměř 85 % z celkových výdajů, jejichž výše činí více než 73 mil. Kč. Kapitálové výdaje tvoří zbylých 15 % celkových výdajů obce. V roce 2012 a 2013 jsou celkové výdaje přibližně stejné, a to 55,5 mil. Kč a 56,5 mil. Kč. Rozdíl je ovšem v procentuální části běžných a kapitálových výdajů. V roce 2012 tvoří kapitálové výdaje 13,7 %, v roce 2013 je to pouze 10 % z celkových výdajů. V následujících třech letech jsou výdaje města Ralsko v rozmezí 75–78 mil. Kč. V roce 2014 jsou běžné výdaje 72 %, kapitálové výdaje pak zbývajících 28 % všech výdajů. V roce 2015 běžné výdaje mírně vzrostou na 78 % celkových výdajů, kapitálové výdaje tvoří 22 %. V dalším roce jsou kapitálové výdaje nižší – tvoří necelých 14 % výdajů v tomto roce. Výdaje v roce 2017 přesahují 100 mil. Kč o 1,6 mil. Kč. Běžné výdaje tvoří 70 %, zbylých 30 % tvoří výdaje kapitálové. V roce 2018 jsou celkové výdaje nižší o pouze 3 mil. Kč. I rozložení kapitálových a běžných výdajů je velice podobné. Výdaje v roce 2019 klesly na 92 mil. Kč, ale běžné výdaje vzrostly poměrně na 87 % celkových výdajů.

4.1.3 Vyrovnanost obecního rozpočtu

V uvedené tabulce je znázorněno saldo obecního rozpočtu v posledních 10 letech vycházející z příjmů a výdajů obce. Saldo je kladné a i záporné.

| rok | Saldo příjmů a výdajů obecního rozpočtu v Kč |
|------|--|
| 2010 | 43 254 000 |
| 2011 | -10 291 000 |
| 2012 | -3 495 000 |
| 2013 | 501 000 |
| 2014 | 12 230 000 |
| 2015 | -944 000 |
| 2016 | -1 435 000 |
| 2017 | -19 048 000 |
| 2018 | 7 236 000 |
| 2019 | -1 613 000 |

Tabulka 9 Saldo obecního rozpočtu 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků

Z výše uvedené tabulky je patrné, že obec od roku 2010 ne hospodaří s vyrovnaným rozpočtem. V roce 2010 byl rozpočet přebytkový o více než 40 mil. Kč, v následujícím roce byl však schodkový rozpočet o více než 10 mil. Kč. Stejně tomu bylo i v následujícím roce, kdy byl rozpočet schodkový o téměř 3,5 mil. Kč. V roce 2013 byl rozpočet téměř vyrovnaný, obec měla v přebytku 0,5 mil. Kč. Následující rok odložila obec 12 mil. Kč a také se jednalo o přebytkový rozpočet. Následující tři roky však opět hospodařila s nevyrovnaným, a to schodkovým rozpočtem, kdy byla ve ztrátě 0,9 mil. Kč v roce 2015, 1,4 mil. Kč v roce 2016 a neuvěřitelných 19 mil. Kč v roce 2017. V roce 2018 dokázala obec mít opět přebytkový rozpočet o 7, 2 mil. Kč. V roce 2019 se však opět dostala do ztráty 1,6 mil. Kč.

4.1.4 Poplatky za ukládání odpadu

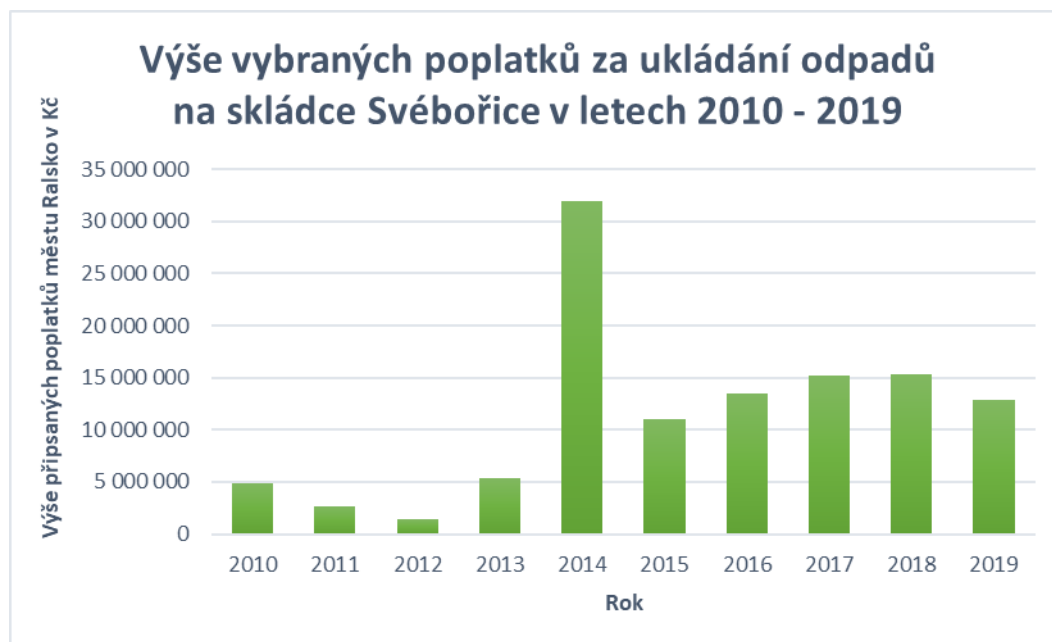
Příjmy z poplatků za ukládání odpadů za posledních 10 let jsou uvedeny níže v tabulce.

| rok | Poplatek za uložení jedné tuny odpadu v Kč | Příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč za rok | Množství navezených odpadů v t, na které se vztahuje poplatek |
|------|--|---|---|
| 2010 | 500 | 4 880 000 | 9 760 |
| 2011 | 500 | 2 700 000 | 5 400 |
| 2012 | 500 | 1 400 000 | 2 880 |
| 2013 | 500 | 5 370 000 | 10 740 |
| 2014 | 500 | 31 980 000 | 63 960 |
| 2015 | 500 | 11 000 000 | 22 000 |
| 2016 | 500 | 13 530 000 | 27 060 |
| 2017 | 500 | 15 210 000 | 30 420 |
| 2018 | 500 | 15 271 000 | 30 542 |
| 2019 | 500 | 12 813 000 | 25 626 |

Tabulka 10 Příjmy města Ralsko z poplatků za ukládání odpadů v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků

Poplatky za ukládání odpadů tvoří za rok 2019 14,07 % celkových příjmů obce. Pokles množství ukládaného odpadu na skládku je způsobeno naplněním kapacity skládky. V současné době řeší provozovatel skládky rozšíření skládky – tzv. výstavbu třetí kazety skládky. Vzhledem k tomu, že je stále v platnosti Zákon o odpadech č. 185/1992 Sb., kde je uveden konec skládkování v roce 2024, bylo pro investora velkým rizikem rozšiřovat v předchozích letech skládku. Jedná se o velkou investici s nejistým výnosem. Nyní je však

téměř jisté, že proběhne posunutí termínu konce skládkování do roku 2030 a je tedy možné nedostatečnou kapacitu řešit. Z těchto důvodů byla část pravidelně navážených odpadů odkloněna na jiná koncová zařízení. Rozšíření by mělo proběhnout v 1. polovině roku 2021.



Graf 1 Výše vybraných poplatků za ukládání odpadů na skládce Ralsko v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování

4.1.5 Zadluženost města

Celková zadluženost města Ralsko je dle vzorce uvedeného v metodice vypočtena za rok 2019. Data vychází z příjmů a výdajů obce za rok 2019. Cizí zdroje tvoří v rozpočtu obce 16 425 820 Kč, celková aktiva tvoří hodnotu 541 289 020 Kč. Po propočtu vychází tedy zadluženost obce 3,04 %. Jedná se tedy o velmi malou zadluženost města.

4.1.6 Varianta 1 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě zákona č. 185/2001 Sb.

Současný Zákon o č. 185/2001 Sb. o odpadech neobsahuje žádné změny do roku 2024 v oblasti zvýšení poplatku za ukládání odpadu. Jelikož v České republice nejsou dostatečné alternativní zdroje na likvidaci či využití komunálního odpadu, lze předpokládat, že do roku 2024 se nezmění množství ukládaného odpadu na skládku z roku 2019. Odpad by dle návrhu současného zákona měl být odkloněn do spaloven

k energetickému využití odpadů. V Libereckém kraji se nachází jedna ze čtyř spaloven v České republice – Termizo a.s., která se nachází přímo v Liberci. Tato spalovna má kapacitu 96 000 tun odpadu ročně. Podle dat MŽP je v ČR vyprodukováno každý rok cca 5 700 000 tun odpadů ročně, z nichž je na skládky ukládáno 45 % a do spaloven dalších 12 %, což činí 3 249 000 tun odpadu, který by bylo potřeba energeticky zpracovat ve spalovnách. Jelikož se však v České republice nachází pouze čtyři spalovny – Brno, Praha, Liberec a nejnověji Plzeň, které mohou celkem přijmout za rok 769 000 tun odpadu, není možné současný ukládaný odpad přesunout pouze do spaloven. Zbývajících 2 480 000 t komunálních odpadů by tak muselo mířit na třídící linky, jejichž dostupnost je v České republice také velice malá. Je tedy předpokládáno, že odpad bude ukládán ve stejném množství na skládky až do konce roku 2023. Data jsou použita z roku 2019, kdy bylo navezeno na skládku Svěbořice 25 626 tun odpadu. Je velice pravděpodobné, že v případě, že bude současný zákon o odpadech stále v následujících letech platný a nebude konec skládkování posunut, investor svůj záměr rozšířit skládku zruší, neboť se jedná o nenávratnou investici. Na základě osobního rozhovoru se zaměstnancem skládky bylo zjištěno, že k nulové kapacitě skládky dojde (bez plánovaného rozšíření) od srpna 2021. Tato skutečnost bylo zohledněna v predikci příjmů z poplatků za ukládání odpadů. K nulovému příjmu obce z poplatků za ukládání odpadů tedy dojde již od roku 2022.

| rok | Množství odpadů navezených na skládku v tunách | Sazba poplatku za ukládání odpadu v Kč | Příjem z poplatku za ukládání odpadů v Kč |
|------|--|--|---|
| 2020 | 25 626 | 500 | 12 813 000 |
| 2021 | 12 813 | 500 | 6 406 500 |
| 2022 | 0 | 500 | 0 |
| 2023 | 0 | 500 | 0 |
| 2024 | 0 | 500 | 0 |

Tabulka 11 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Ralsko při platnosti současného zákona o odpadech – zdroj: vlastní zpracování

4.1.7 Varianta 2 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě Návrhu nového zákona o odpadech

Nový návrh zákona o odpadech hovoří o dílčích poplatcích za ukládání odpadu – poplatek za uložení využitelného odpadu, poplatek za uložení zbytkového odpadu,

poplatek za uložení nebezpečného odpadu a poplatek za uložení odpadu jako technologického materiálu. Jelikož tato práce se zabývá pouze skládkami ostatních odpadů a v Libereckém kraji se nenachází žádná skládka nebezpečných odpadů, nebude pojem poplatek za ukládání nebezpečných odpadů v práci dále zmíněn. Platnost a účinnost nového zákona je zohledněna od roku 2021. V roce 2020 se tedy předpokládají stejné příjmy z poplatků za ukládání odpadu jako v roce 2019.

4.1.8 Varianta 2.a – množství ukládaného odpadu na skládku je konstantní jako v roce 2019

Dle dat MŽP se využitelné složky ukládané v současnosti na skládky pohybují kolem 80 % z celkových ukládaných odpadů na skládky ostatních odpadů. Zbytkový odpad tedy činí pouze 20 %. Také je v predikci příjmů zohledněno rozšíření skládky o další kazetu. Rozšíření proběhne v 1. polovině roku 2021, tudíž nebude započtena nulová kapacita skládky od roku 2021. Bude možné dále počítat se stejným návozem skládkovaného množství odpadu.

| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|---------------------|
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 20 500,80 | 20 500,80 | 20 500,80 | 20 500,80 | 20 500,80 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 800,00 | 900,00 | 1000,00 | 1250,00 | 1500,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 16 400 640,00 | 18 450 720,00 | 20 500 800,00 | 25 626 000,00 | 30 750 00,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 60,00 % | 50,00 % | 45,00 % | 36,00 % | 28,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 9 840 384,00 | 9 225 360,00 | 9 225 360,00 | 9 225 360,00 | 8 610 000,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 2 562 600,00 | 2 562 600,00 | 2 562 600,00 | 2 562 600,00 | 2 562 600,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 80,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 2 050 080,00 | 1 921 950,00 | 1 921 950,00 | 1 191 950,00 | 1 191 950,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 11 980 464,00 | 11 147 310,00 | 11 147 310,00 | 11 147 310,00 | 9 801 950,00 |

Tabulka 12 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů pro město Ralsko na základě nového zákona o odpadech a konstantního množství ukládaných odpadů v letech 2021–2025, zdroj: vlastní zpracování

Příjmy města Ralsko v letech 2021 až 2025 klesnou o více než 2 mil. Kč. V letech 2022, 2023 a 2024 jsou příjmy stejné, což je způsobeno rostoucí sazbou poplatku za ukládání odpadu a zároveň klesajícím podílem obce na poplatku. Příjmy ze zbytkového odpadu jsou od roku 2022 konstantní – nemění se sazba poplatku ani podíl obce na příjmy z poplatku.

| | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 a dále |
|---|----------------------|----------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 20 500,80 | 20 500,80 | 20 500,80 | 20 500,80 | 0,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 1600,00 | 1700,00 | 1800,00 | 1850,00 | 1850,00 |
| Poplatek za využitelná odpad v Kč | 32 801 280,00 | 34 851 360,00 | 36 901 440,00 | 37 926 480,00 | 0,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 26,00 % | 24,00 % | 22,00 % | 20,00 % | 20,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 8 528 332,80 | 8 364 326,40 | 8 118 316,80 | 7 585 296,00 | 0,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 600,00 | 600,00 | 700,00 | 700,00 | 800,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 3 075 120,00 | 3 075 120,00 | 3 587 640,00 | 3 587 640,00 | 4 100 160,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 60,00 % | 60,00 % | 50,00 % | 50,00 % | 40,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 1 845 072,00 | 1 845 072,00 | 1 793 820,00 | 1 793 820,00 | 1 640 064,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 10 373 404,80 | 10 209 398,40 | 9 912 136,80 | 9 379 116,00 | 1 640 064,00 |

Tabulka 13 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů pro město Ralsko na základě nového zákona o odpadech a konstantního množství ukládaných odpadů v letech 2026-2030, zdroj: vlastní zpracování

V letech 2026–2030 klesají příjmy o více než 8,7 mil. Kč. Opět je to způsobeno klesajícím podílem obce na poplatku. Dále je upraven i podíl obce na poplatku za ukládání zbytkového odpadu.

Příjmy od roku 2030 jsou ovlivněny i tím, zda skládka nebude uzavřena. Vzhledem k rapidnímu snížení skládkovaného množství odpadů, je zřejmé, že některé skládky budou muset být z důvodu nevyžitelnosti uzavřeny nebo přeměněny na zařízení sloužící k využití odpadů – např. třídící linky.

4.1.9 Varianta 2.b – množství ukládaného odpadu na skládku bude lineárně klesat

Množství odpadu, který bude ukládán na skládku, bude lineárně klesat tak, aby byla splněna podmínka nulového ukládání využitelných odpadů na skládky v roce 2030. Bylo vypočteno, že aby bylo dosaženo nulového množství v roce 2030, musí ukládané množství využitelného odpadu klesat o 10 % ročně.

| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|--|----------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Koeficient poklesu ukládaného množství využitelného odpadu | 0,90 | 0,80 | 0,70 | 0,60 | 0,50 |
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 18 450,72 | 16 400,64 | 14 350,56 | 12 300,48 | 10 250,40 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 800,00 | 900,00 | 1000,00 | 1250,00 | 1500,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 14 760 576,00 | 14 760 576,00 | 14 350 560,00 | 15 375 600 | 15 375 600,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad | 60,00 % | 50,00 % | 45,00 % | 36,00 % | 28,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 8 856 345,60 | 7 380 288,00 | 6 457 752,00 | 5 535 216,00 | 4 305 168,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v Kč | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 2 562 600,00 | 2 562 600,00 | 2 562 600,00 | 2 562 600,00 | 2 562 600,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkovém odpadu v % | 80,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 2 050 080,00 | 1 921 950,00 | 1 921 950,00 | 1 191 950,00 | 1 191 950,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 10 906 425,60 | 9 302 238,00 | 8 379 702,00 | 6 727 166,00 | 5 497 118,00 |

Tabulka 14 Predikce příjmu z poplatku za ukládání odpadu na základě lineárního poklesu množství a platnosti nového zákona o odpadech od roku 2021–2025, zdroj: vlastní zpracování

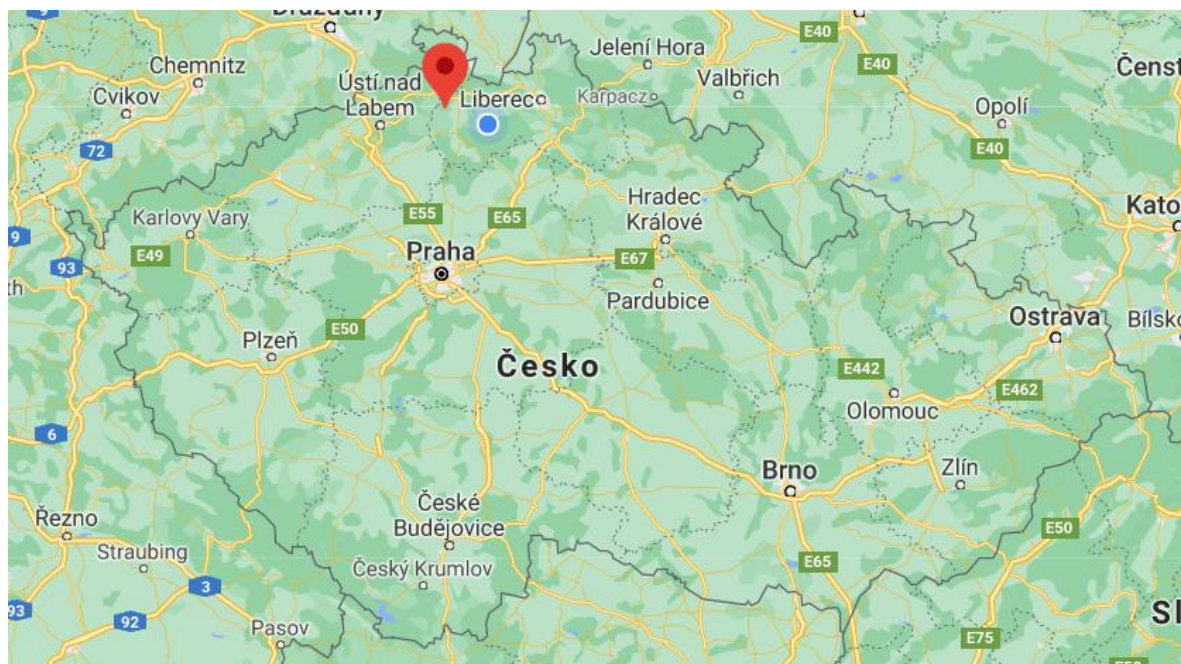
U této varianty dochází k většímu poklesu příjmů z důvodu lineárního snižování naváženého množství využitelných odpadů na skládku. Tento způsob je z hlediska odpadového hospodářství ideální a dochází tak k postupnému připravování všech subjektů v oblasti nakládání s odpady k úplnému zákazu skládkování odpadů v roce 2030. Obec je schopna připravit se postupně na snižování příjmů z poplatků za ukládání odpadu. Z výše uvedené tabulky 13 je patrné, že mezi lety 2021–2025 dojde ke snížení příjmů obce téměř o polovinu. Snižování je však postupné.

| | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 a dále |
|---|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Koeficient poklesu ukládaného množství | 0,40 | 0,30 | 0,20 | 0,10 | 0,00 |
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 8 200,32 | 6 150,24 | 4 100,16 | 2 050,08 | 0,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 1600,00 | 1700,00 | 1800,00 | 1850,00 | 1850,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 13 120 512,00 | 10 455 408,00 | 7 380 288,00 | 3 792 648,00 | 0,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 26,00 % | 24,00 % | 22,00 % | 20,00 % | 20,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 3 411 333,12 | 2 509 279, 92 | 1 623 663,36 | 758 529,6 | 0,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 | 5 125,20 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 600,00 | 600,00 | 700,00 | 700,00 | 800,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 3 075 120,00 | 3 075 120,00 | 3 587 640,00 | 3 587 640,00 | 4 100 160,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad | 60,00 % | 60,00 % | 50,00 % | 50,00 % | 40,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 1 845 072,00 | 1 845 072,00 | 1 793 820,00 | 1 793 820,00 | 1 640 064,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 5 256 405,12 | 4 354 369,92 | 3 417 483,36 | 2 252 349,60 | 1 640 064,00 |

Tabulka 15 Predikce příjmu z poplatku za ukládání odpadu na základě lineárního poklesu množství a platnosti nového zákona o odpadech od roku 2026–2030, zdroj: vlastní zpracování

4.2 Město Volfartice

Obec Volfartice se nachází v okrese Česká Lípa v Libereckém kraji. V obci se nachází 699 obyvatel. První písemná zmínka o obci je již z roku 1821. V katastrálním území obce se nachází skládka ostatních odpadů, jejímž provozovatel je společnost Eko Volfartice a.s. Kapacita této skládky 1,51 mil. m³ celkem. Minimální roční ukládané množství na skládku je 50 tis. m³ a doba skládkování je cca 23 let. Na skládku se naváží odpady převážně z okolí České Lípy a Děčína. Vzhledem k odklonu velkého množství odpadů ze skládky Ekoservis Ralsko s.r.o., vzrostl v posledním roce počet navážených odpadů na skládku Ekoservis Volfartice a.s., které se nachází jen o 30 km dále než první skládka.



Obrázek 9 Poloha města Volfartice na mapě ČR, zdroj: google.com/maps

4.2.1 Příjmy obce

V tabulce jsou uvedeny příjmy obce Volfartice v letech 2010–2019 včetně jejich zdroje příjmu. Příjmy se skládají z daňových příjmů, nedaňových příjmů, přijatých transferů a kapitálových příjmů.

| rok | Celkové příjmy v Kč | Daňové příjmy v Kč | Nedaňové příjmy v Kč | Přijaté transfery v Kč | Kapitálové příjmy v Kč |
|------|------------------------|-----------------------|-------------------------|---------------------------|---------------------------|
| 2010 | 18 870 000 | 17 000 000 | 880 730 | 799 310 | 180 980 |
| 2011 | 12 990 000 | 11 010 000 | 620 570 | 1 210 000 | 153 620 |
| 2012 | 23 050 000 | 20 910 000 | 1 010 000 | 1 100 000 | 37 150 |
| 2013 | 23 940 000 | 21 800 000 | 1 210 000 | 929 220 | 0 |
| 2014 | 21 580 000 | 19 820 000 | 1 070 000 | 509 150 | 189 670 |
| 2015 | 27 530 000 | 19 750 000 | 1 200 000 | 6 170 000 | 407 850 |
| 2016 | 24 060 000 | 21 170 000 | 1 130 000 | 1 210 000 | 547 570 |
| 2017 | 37 720 000 | 34 860 000 | 918 740 | 1 730 000 | 214 200 |
| 2018 | 35 190 000 | 30 090 000 | 1 750 000 | 2 200 000 | 1 140 000 |
| 2019 | 34 530 000 | 29 020 000 | 1 600 000 | 2 730 000 | 1 190 000 |

Tabulka 16 Příjmy obce Volfartice v letech 2010-2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků

Příjmy obce Volfartice se v letech 2010 až 2019 téměř zdvojnásobily. V roce 2010 tvoří daňové příjmy obce rovných 90,00 % celkových příjmů. Příjmy nedaňové pak tvoří 4,70 %, přijaté transfery 4,23 a zbývajících 1,07 % příjmů tvoří kapitálové příjmy obce. V následujícím roce 2011 podíl daňových příjmů na celkových příjmech obce mírně klesá, a to na 84,76 % celkových příjmů. Podíl nedaňových příjmů je téměř konstantní, a to 4,77 % celkových příjmů obce. Větší podíl, než nedaňové příjmy pak představují přijaté transfery – 9,31 %. Zbývajících příjmy jsou příjmy kapitálové. V roce 2012 celkové příjmy vzrostly o 88 % oproti předchozímu roku. Významně vzrostly příjmy daňové a jejich podíl tvoří opět 90,70 % příjmů. Oproti předchozím letům také vzrostly nedaňové příjmy, avšak jejich podíl na celkovém příjmu je opět 4,30 %. Téměř stejnou část tvoří i příjmy z transferů – 4,70 %. Kapitálové příjmy jsou v tomto roce výrazně nízké a tvoří pouze 0,3 % na celkových příjmech. V roce 2013 jsou kapitálové příjmy nulové. Celkový příjem je však ještě vyšší než v předchozích letech. Daňové příjmy jsou již vyšší než 91 % příjmů. Nedaňové příjmy v tomto roce přesahují více než 5 % z celkových příjmů. Zbylé 4 % tedy představují přijaté transfery. V roce 2014 příjmy obce klesají a 2,36 mil. Kč. Daňové příjmy už dosahují podílu na celkových příjmech 91,84 %. Podíl nedaňových příjmů je opět pod 5 %, a to na 4,96 %. Přijaté transfery mají 2,36% podíl na celkových příjmech. Kapitálové příjmy opět vzrostly a činí 0,84% podíl na příjmech. V roce 2015 příjmy opět vzrostly a jsou nejvyšší od roku 2010, avšak jejich růst byl způsoben přijatými transfery, které mají 22,41% podíl na celkových příjmech. Daňové příjmy v tomto roce představují pouze 71,74 % z celkových příjmů. Nedaňové příjmy se pohybují opět kolem 4,40 % na celkových příjmech obce. Kapitálové příjmy překročily 1,40 % na celkových příjmech. Celkové příjmy v roce 2016 opět klesají, naopak daňové příjmy v tomto roce rostou. Představují téměř 88% podíl na příjmech obce Volfartice. Příjmy nedaňové a přijaté transfery činí necelých 5 % celkových příjmů. Zbývajících část je tvořena kapitálovými příjmy obce. Příjmy roku 2017 jsou doposud nejvyšší příjmy obce od roku 2010. Jejich významnou částí (92,40 %) jsou opět příjmy daňové. Příjmy nedaňové se v tomto roce však dostávají pod 2,47 % na celkových příjmech. Kapitálové příjmy se pohybují opět kolem 0,57 % a zbývajících část na příjmech obce je tvořena přijatými transfery. Rok 2018 a 2019 má velmi podobné příjmy i podíly daňových, nedaňových a kapitálových příjmů, stejně tak transferů. Podíl daňových příjmů se pohybuje v rozmezí 84–85 % na celkových příjmech, nedaňové opět představují necelých 5 % na celkových příjmech. Ostatní část jsou příjmy kapitálové a přijaté transfery.

4.2.2 Výdaje obce

V tabulce jsou uvedeny výdaje obce Volfartice v letech 2010–2019 včetně jejich rozdělení na výdaje kapitálové a běžné.

| rok | Celkové výdaje v Kč | Běžné výdaje v Kč | Kapitálové výdaje v Kč |
|------|---------------------|-------------------|------------------------|
| 2010 | 10 790 000 | 9 530 000 | 1 270 000 |
| 2011 | 12 090 000 | 8 250 000 | 3 840 000 |
| 2012 | 12 880 000 | 10 290 000 | 2 590 000 |
| 2013 | 18 330 000 | 11 620 000 | 6 710 000 |
| 2014 | 18 160 000 | 10 330 000 | 7 870 000 |
| 2015 | 21 530 000 | 8 350 000 | 13 190 000 |
| 2016 | 11 970 000 | 10 030 000 | 1 940 000 |
| 2017 | 34 630 000 | 9 700 000 | 24 920 000 |
| 2018 | 17 560 000 | 10 490 000 | 7 070 000 |
| 2019 | 36 650 000 | 11 570 000 | 25 080 000 |

Tabulka 17 Výdaje obce Volfartice v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků

Celkové výdaje obce Volfartice se v letech 2010–2019 ztrojnásobily. V roce 2010 představují výdaje obce 10,79 mil Kč. Jsou tvořeny z 88 % běžnými výdaji obce a zbylých 12 % tvoří kapitálové výdaje Volfartic. V následujícím roce se výdaje zvýšili, avšak vzrostly kapitálové výdaje. Tvoří téměř 32 % celkových výdajů. Běžné výdaje se v roce 2011 snížily na 68 % celkových výdajů. V roce 2012 tvoří běžné výdaje 80 % celkových výdajů. Výdaje obce v roce 2013 vzrostly o téměř 5,5 mil Kč. Většinu tvoří výdaje běžné, a to 63 %. Kapitálové výdaje se pak zvyšují na 36 % celkových výdajů obce v roce 2013. V roce 2014 jsou výdaje téměř totožné s předchozím rokem. Jsou tvořeny z 57 % běžnými výdaji a ze 43 % kapitálovými výdaji. Ačkoliv v roce 2015 přesahují výdaje přes 20 mil. Kč, jsou tvořeny z většinové části kapitálovými výdaji. Tvoří 61 % celkových výdajů v roce 2015. Zbývající částí jsou výdaje běžné. V následujícím roce celkové výdaje razantně klesají o 10 mil. Kč. Jsou opět tvořeny z 84 % běžnými výdaji obce. V roce 2017 dosahují výdaje neuvěřitelných 34, 63 mil. Kč, což je oproti předchozímu roku o 22,66 mil. Kč více. Opět jsou tvořeny z téměř 72 % kapitálovými výdaji. Zbývající částí jsou výdaje běžné. V roce 2018 se celkové výdaje snižují o poloviny na 17, 56 mil. Kč. Obsahují z 59 % výdaje běžné a z 41 % výdaje kapitálové. V roce 2019 jsou výdaje od roku 2010 nejvyšší a přesahují 36 mil. Kč. Opět je tento výdaj způsoben kapitálovými výdaji, které tvoří 68 % této částky.

4.2.3 Vyrovnanost obecního rozpočtu

V tabulce je uvedeno saldo příjmů a výdajů obecních rozpočtů v letech 2010–2019.

| rok | Saldo příjmů a výdajů obecního rozpočtu v Kč |
|------|--|
| 2010 | 8 071 000 |
| 2011 | 897 000 |
| 2012 | 10 173 000 |
| 2013 | 5 615 000 |
| 2014 | 3 424 000 |
| 2015 | 5 993 000 |
| 2016 | 12 084 000 |
| 2017 | 3 097 000 |
| 2018 | 17 625 000 |
| 2019 | -2 120 000 |

Tabulka 18 Vyrovnanost obecního rozpočtu obce Volfartice v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování

Při porovnání příjmů a výdajů obce Volfartice je patrné, že od roku 2010 do roku 2018 hospodařila s rozpočtem nevyrovnaným přebytkovým. V roce 2019 je pak rozpočet schodkový. Je patrné, že obec od roku 2010 tvořila rezervy.

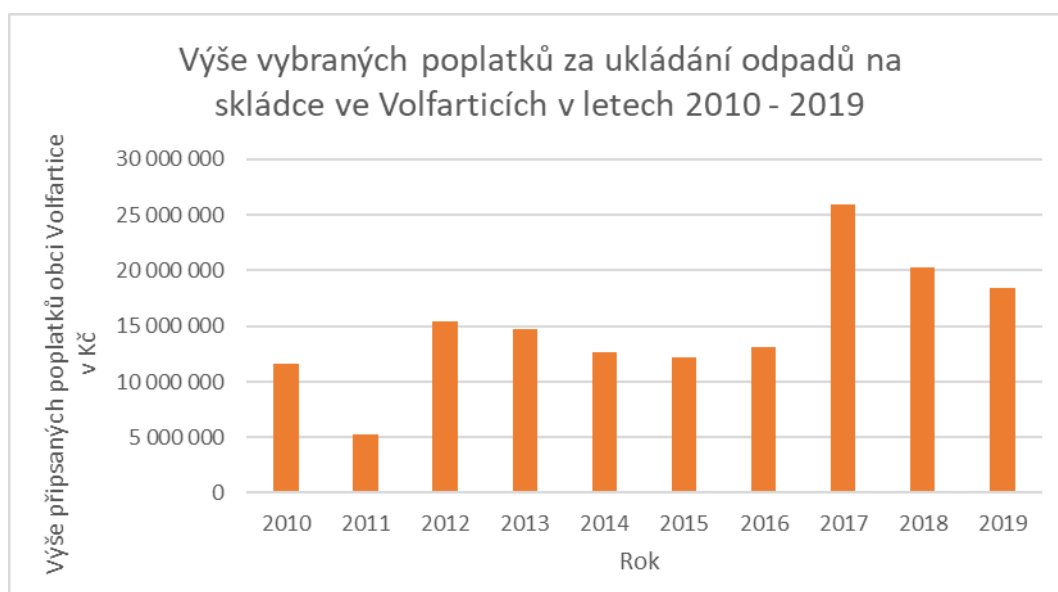
4.2.4 Poplatky za ukládání odpadu

V tabulce jsou uvedeny výše vybraných poplatků za ukládání odpadů na skládce obce Volfartice.

| rok | Poplatek za uložení poplatku za ukládání jedné tuny odpadu v Kč | Příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč za rok | Množství navezených odpadů v t, na které se vztahuje poplatek |
|------|---|---|---|
| 2010 | 500 | 11 650 000 | 23 300 |
| 2011 | 500 | 5 310 000 | 10 620 |
| 2012 | 500 | 15 390 000 | 30 780 |
| 2013 | 500 | 14 690 000 | 29 380 |
| 2014 | 500 | 12 700 000 | 25 400 |
| 2015 | 500 | 12 190 000 | 24 380 |
| 2016 | 500 | 13 160 000 | 26 320 |
| 2017 | 500 | 25 910 000 | 51 820 |
| 2018 | 500 | 20 260 000 | 40 520 |
| 2019 | 500 | 18 410 000 | 38 820 |

Tabulka 19 Příjmy z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování

Sazba za poplatek za ukládání odpadu je mezi lety 2010-2020 500 Kč/t uloženého odpadu. Na skládku je dále možné přijímat odpad jako materiál na technologické zabezpečení skládky. Nejvíce se k technologickému zabezpečení využívá odpad katalogového čísla odpadu 17 01 07 – Směsi nebo odd. frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků. Také se využívají pneumatiky a další odpady, které jsou stanoveny v provozním řádu dané skládky. Za tyto odpady se poplatek za ukládání odpadu nevybírání. Celkem je však možno přijmout. max 25 % za rok z celkového množství uloženého odpadu na skládku. V tabulce č. 17 je uvedeno množství odpadu, za který je vybírán poplatek, přijatého na skládku za daný kalendářní rok. V posledních letech se množství uloženého odpadu téměř zdvojnásobilo. Hlavním důvodem je především pozastavení některých svozů na skládku Ekoservis Ralsko s.r.o. ve Svěbořicích. Skládku Volfartice leží přibližně 40 km od skládky ve Svěbořicích, tudíž odpady, které do této chvíle byly naváženy na skládku Svěbořice, jsou nyní odkloněny na skládku ve Volfarticích.



Graf 2 Výše vybraných poplatků za ukládání odpadů na skládce ve Volfarticích v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování

4.2.5 Zadluženost obce

Zadluženost obce Volfartice je vypočtena dle vzorce za rok 2019. Hodnota cizích zdrojů za rok 2019 je 4 183 680 Kč. Celková aktiva pak tvoří 180 284 770 Kč. Zadluženost obce za rok 2019 je tedy 2,32 %. Zadluženost obce je stejně jako u města Ralsko velmi malá.

4.2.6 Varianta 1 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě zákona č. 185/2001 Sb.

Kapacita skládky ve Volfarticích je dostatečná a neplánuje se na následujících deset let rozšíření skládky. K predikci příjmů lze tedy počítat s tím, že množství ukládaného odpadu na skládku do roku 2024 se nesníží. Od roku 2024 bude na skládku možno ukládat pouze zbytkové odpady, které tvoří cca 20 % celkových odpadů ukládaných v současnosti na skládky. Vzhledem k tomu, že lze počítat s tím, že skládka ve Svěbořicích bude od poloviny roku 2021 uzavřena, je pravděpodobné, že množství ukládaného odpadu do roku 2024 naopak vzroste. Od roku 2024 pak budou na skládku ukládány pouze odpady, které nemají jiné využití – cca 20 % současných odpadů ukládaných na skládku.

| rok | Množství odpadů navezených na skládku v tunách | Sazba poplatku za ukládání odpadu v Kč | Příjem z poplatku za ukládání odpadů v Kč |
|-------------|--|--|--|
| 2020 | 38 820 | 500,00 | 18 410 000 |
| 2021 | 38 820 | 500,00 | 18 410 000 |
| 2022 | 38 820 | 500,00 | 18 410 000 |
| 2023 | 38 820 | 500,00 | 18 410 000 |
| 2024 a dále | 7 764 | 500,00 | 3 882 000 |

Tabulka 20 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů obce Volfartice v letech 2020–2024 na základě současného zákona o odpadech, zdroj: vlastní zpracování

4.2.7 Varianta 2 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě Návrhu nového zákona o odpadech

Nový návrh zákona o odpadech z roku 2020 hovoří o zákazu ukládání odpadu na skládku od roku 2030. Příjmy obce jsou tedy predikovány do tohoto roku a následně se počítá se zákazem ukládání odpadu na skládku mimo zbytkového odpadu, který nemá jiné využití. Skládky se tak uzavřou pro v současnosti nejvíce navážené odpady, jako je směsný komunální odpad pod katalogovým číslem odpadu 20 03 01 a objemný odpad pod katalogovým číslem odpadu 20 03 07. Vzhledem k nedostatečným zařízení ke zpracování odpadu v České republice je pravděpodobné, že skládky budou až do roku 2030 využívány naplno a množství skládkovaného odpadu se nezmění. Jsou tedy vytvořeny dvě predikce, kdy jedna počítá s konstantním ukládáním odpadu na skládku ve Volfarticích a druhá počítá s konstantním úbytkem množství využitelného odpadu na skládku.

4.2.8 Varianta 2.a – množství ukládaného odpadu na skládku je konstatní

Dle MŽP je z celkového množství ukládaného odpadu 80 % odpadu jinak využitelného. Pouze 20 % z ukládaných odpadů je odpad zbytkový, který není možné jinak zpracovat a může tak být na skládku ukládán. Doposud byl zákonný poplatek 500 Kč/t a nebylo určováno, zda je odpad možný dále využít či zda se jedná o odpad zbytkový. V novém návrhu zákone se již s těmito pojmy pracuje a zákonný poplatek se rozlišuje.

| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 31 056,00 | 31 056,00 | 31 056,00 | 31 056,00 | 31 056,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 800,00 | 900,00 | 1000,00 | 1250,00 | 1500,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 24 844 800 | 27 950 400 | 31 056 000 | 38 820 000 | 46 584 000 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 60,00 % | 50,00 % | 45,00 % | 36,00 % | 28,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 14 906 880,00 | 13 975 200,00 | 13 975 200,00 | 13 975 200,00 | 13 043 520,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 3 882 000,00 | 3 882 000,00 | 3 882 000,00 | 3 882 000,00 | 3 882 000,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 80,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 3 105 600,00 | 2 911 500,00 | 2 911 500,00 | 2 911 500,00 | 2 911 500,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 18 012 480,00 | 16 886 700,00 | 16 886 700,00 | 16 886 700,00 | 15 955 020,00 |

Tabulka 21 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2021–2025 na základě nového návrhu zákona – konstantní ukládané množství, zdroj: vlastní zpracování

Příjmy obce Volfartice při konstantních návozech množství odpadů budou pozvolna klesat. V letech 2021–2025 je propad příjmů cca 2 mil. Kč. Propad příjmů není velký, jelikož sazba poplatku za ukládání využitelného odpadu se neustále zvyšuje, avšak podíl obce na příjmech klesá. Mezi lety 2021–2025 se podíl obce na poplatku za využitelný odpad sníží o 32 %. Lze přepokládat, že tato varianta je v případě schválení nového zákona o odpadech v posledním znění reálná.

| | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 a dále |
|---|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|---------------------|
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 31 056,00 | 31 056,00 | 31 056,00 | 31 056,00 | 0,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 1600,00 | 1700,00 | 1800,00 | 1850,00 | 1850,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 49 689 000,00 | 52 795 200,00 | 55 900 800,00 | 57 453 600,00 | 0,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 26,00 % | 24,00 % | 22,00 % | 20,00 % | 20,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 12 919 296,00 | 12 670 848,00 | 12 298 176,00 | 11 490 720,00 | 0,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 600,00 | 600,00 | 700,00 | 700,00 | 800,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 4 658 400,00 | 4 658 400,00 | 5 434 800,00 | 5 434 800,00 | 6 211 200,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 60,00 % | 60,00 % | 50,00 % | 50,00 % | 40,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 2 795 040,00 | 2 795 040,00 | 2 717 400,00 | 2 717 400,00 | 2 484 480,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 15 714 336,00 | 15 465 888,00 | 14 469 576,00 | 14 208 120,00 | 2 484 480,00 |

Tabulka 22 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2026–2030 na základě nového návrhu zákona – konstantní ukládané množství, zdroj: vlastní zpracování

V letech 2026–2030 se příjmy obce sníží o více než 13 mil. Kč. Oproti předchozímu období se jedná o významný propad příjmů, hlavně mezi rokem 2029 a 2030. Zlom je způsobem především termínem zákazu skládkování využitelných odpadů, když je možné na skládku nadále navážet pouze 20 % současně navážených odpadů. Jedná se o zbytkové odpady, které není možné dále využívat či zpracovávat. Bohužel pro obec Volfartice se jedná o obrovské snížení příjmů rozpočtu. Příjmy po roce 2030 se předpokládají stejné jako v roce 2030. Další změny ve výši zákonného poplatku či podílu obce na příjmu již nejsou návrhem Zákona stanoveny.

4.2.9 Varianta 2.b – množství ukládaného odpadu na skládku bude lineárně klesat

| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|---------------------|
| Koeficient poklesu ukládaného množství využitelného odpadu | 0,90 | 0,80 | 0,70 | 0,60 | 0,50 |
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 27 950,40 | 24 844,80 | 21 739,20 | 18 633,60 | 15 528,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 800,00 | 900,00 | 1000,00 | 1250,00 | 1500,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 22 360 320,00 | 22 360 320,00 | 21 739 200,00 | 12 292 000,00 | 23 292 000,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 60,00 % | 50,00 % | 45,00 % | 36,00 % | 28,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 13 416 192,00 | 11 180 160,00 | 9 782 640,00 | 8 385 120,00 | 6 521 760,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 3 882 000,00 | 3 882 000,00 | 3 882 000,00 | 3 882 000,00 | 3 882 000,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 80,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 3 105 600,00 | 2 911 500,00 | 2 911 500,00 | 2 911 500,00 | 2 911 500,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 16 521 792,00 | 14 091 660,00 | 12 694 140,00 | 11 296 620,00 | 9 433 260,00 |

Tabulka 23 Predikce příjmu z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2021-2025 na základě nového návrhu zákona – lineární pokles ukládaného množství, zdroj: vlastní zpracování

U varianty s postupným snižováním návozu využitelných odpadů na skládku dochází v letech 2021 a 2025 k téměř polovičnímu snížení příjmů obce z poplatků za ukládání odpadů. Obec tedy začne pociťovat chybějící příjmy mnohem dříve než při první variantě. Díky tomu však může obec zavádět opatření proti výpadku příjmu mnohem dříve a postupně připravovat občany na zvyšování jiných příjmů obce – např. místní poplatky

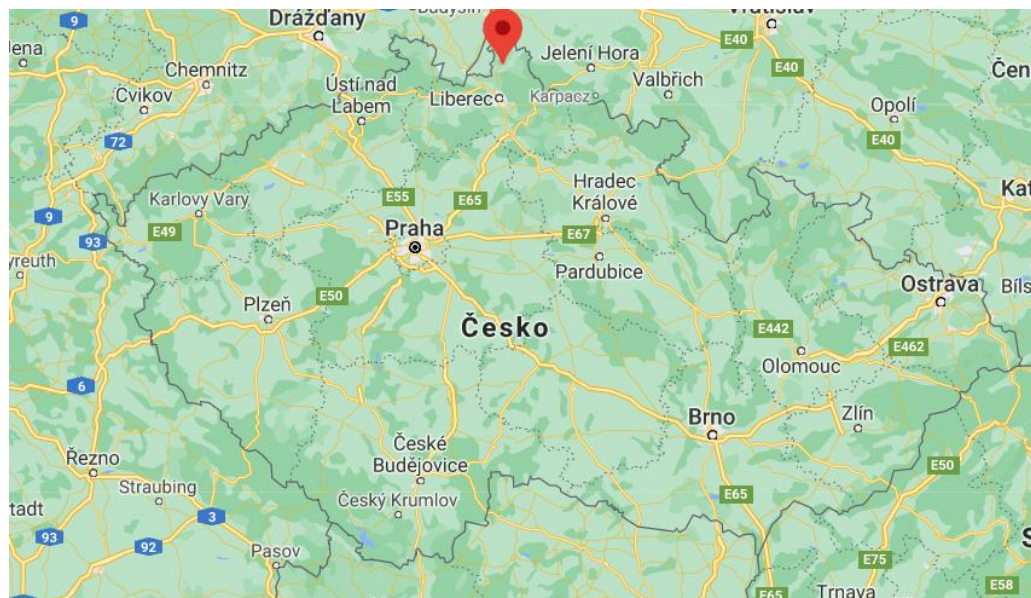
| | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 a dále |
|---|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Koeficient poklesu ukládaného množství využitelného odpadu | 0.40 | 0,30 | 0,20 | 0,10 | 0,00 |
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 12 422,40 | 9 316,80 | 6 211,20 | 3 105,60 | 0,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 1600,00 | 1700,00 | 1800,00 | 1850,00 | 1850,00 |
| Poplatek za využitelného odpadu v Kč | 19 875 840,00 | 15 838 560,00 | 11 180 160,00 | 5 745 360,00 | 0,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 26,00 % | 24,00 % | 22,00 % | 20,00 % | 20,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 5 167 718, 40 | 3 801 254,40 | 2 459 635,20 | 1 149 072,00 | 0,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 | 7 764,00 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 600,00 | 600,00 | 700,00 | 700,00 | 800,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 4 658 400,00 | 4 658 400,00 | 5 434 800,00 | 5 434 800,00 | 6 211 200,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 60,00 % | 60,00 % | 50,00 % | 50,00 % | 40,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 2 795 040,00 | 2 795 040,00 | 2 717 400,00 | 2 717 400,00 | 2 484 480,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 7 962 758,40 | 6 596 294,40 | 5 177 035,20 | 3 866 472,00 | 2 484 480,00 |

Tabulka 24 Predikce příjmu z poplatku za ukládání odpadu obce Volfartice v letech 2026-2030 na základě nového návrhu zákona – lineární pokles ukládaného množství, zdroj: vlastní zpracování

Příjmy od roku 2026 do roku 2030 se každý rok postupně snižují. Mezi lety dojde ke snížení o více téměř 5,5 mil Kč. Příjmy po roce 2030 zůstávají stejné jako u varianty 2.a, kdy dochází ke konstantnímu ukládanému množství jako v roce 2019. Je to způsobeno tím, že zbytkový odpad je v obou případech stejný a tvoří pouze 20 % celkového odpadu ukládaného na skládky. Tento odpad je možné i po roce 2030 (zákaz skládkování využitelných odpadů) nadále ukládat na skládky.

4.3 Město Frýdlant

Město Frýdlant je město nacházející se na severu Čech v Libereckém kraji. Leží ve Frýdlantském výběžku na okraji Jizerských hor. Žije zde přibližně 7500 obyvatel. V katastrálním území města, v části Větrov, se nachází skládka ostatních odpadů. Provozovatelem skládky je společnost ČEFOS s.r.o. Její kapacita je vyšší než 25 000 t odpadu ročně. Skládka je využívána především pro zákazníky z okolí Frýdlantu.



Obrázek 10 Poloha města Frýdlant na mapě ČR, zdroj: google.com/maps

4.3.1 Příjmy města

V následující tabulce jsou uvedeny příjmy města Frýdlant od roku 2010 do roku 2019 včetně jejich rozdělení příjmů.

| rok | Celkové příjmy v Kč | Daňové příjmy v Kč | Nedaňové příjmy v Kč | Přijaté transfery v Kč | Kapitálové příjmy v Kč |
|------|---------------------|--------------------|----------------------|------------------------|------------------------|
| 2010 | 387 420 000 | 86 420 000 | 85 360 000 | 205 710 000 | 9 920 000 |
| 2011 | 309 670 000 | 77 860 000 | 23 890 000 | 198 150 000 | 9 770 000 |
| 2012 | 211 130 000 | 74 550 000 | 27 940 000 | 106 760 000 | 1 880 000 |
| 2013 | 146 510 000 | 92 140 000 | 22 520 000 | 29 810 000 | 2 040 000 |
| 2014 | 157 960 000 | 94 770 000 | 21 030 000 | 36 920 000 | 5 230 000 |
| 2015 | 164 520 000 | 96 990 000 | 26 490 000 | 38 320 000 | 2 720 000 |
| 2016 | 167 850 000 | 109 660 000 | 21 650 000 | 31 130 000 | 5 420 000 |
| 2017 | 193 770 000 | 120 030 000 | 25 490 000 | 46 390 000 | 1 880 000 |
| 2018 | 208 700 000 | 131 300 000 | 25 100 000 | 48 930 000 | 3 360 000 |
| 2019 | 239 650 000 | 142 630 000 | 30 380 000 | 62 970 000 | 3 670 000 |

Tabulka 25 Příjmy města Frýdlant v letech 2010-2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků

Příjmy města Frýdlant jsou oproti dvěma předchozím obcím mnohem vyšší. V roce 2010 jsou příjmy nevyšší až do roku 2019, avšak daňové příjmy tvoří pouze 22,3 % celkových příjmů. Největší podíl patří přijatým transferům, které dělají více než 53 % z celkového příjmu. Nedaňové příjmy jsou téměř stejně velké jako příjmy daňové. Tvoří 22 % celkových příjmů za rok 2010. Zbývající částí příjmů jsou kapitálové příjmy. V roce 2011 příjmy klesají o téměř 80 mil. Kč. Rozložení podílů je však téměř stejné a největší část tvoří opět transfery přijaté, a to 64 %. Daňové příjmy představují 25 % celkového příjmů. Nedaňové příjmy oproti roku 2010 výrazně klesly a tvoří pouze 7,7 %. Zbývajících 3,3 % příjmů představují transfery přijaté. V následujícím roce 2012 opět příjmy klesají, dokonce o téměř o 100 mil. Kč. Je to způsobeno přijatými transfery, které v tomto roce nejsou tak vysoké. Tvoří pouze 50 % příjmů. Naopak podíl daňových příjmů roste na 35,3 %. Podíl nedaňových příjmů dosáhl v roce 2012 7,7 % z celkových příjmů města. V roce 2013 příjmy výrazně klesají a mění se i vliv dílčích příjmů na příjmy celkové. Největší vliv v tomto roce mají daňové příjmy. Činí téměř 63 % příjmů. Přijaté transfery pak činí pouze 20,3 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy mají podíl na celkových příjmech 15,4 %. Zbývající část tvoří kapitálové příjmy. V roce 2014 se daňové příjmy podílejí na celkových příjmech z 60 %, nedaňové pak 13,3 %. Přijaté transfery tvoří 23,37 %, kapitálové příjmy 3,3 %. V roce 2015 příjmy mírně vzrostou. Daňové příjmy představují 58,95 % celkových příjmů, nedaňové pak 16,1 %. Přijaté transfery tvoří pouze 23,3 % na celkových příjmech města v roce 2015. Zbývající část je tvořena kapitálovými příjmy. V následujícím roce je část daňových příjmů již na 65,3 % z celkových příjmů. Nedaňové příjmy mají 13% podíl a přijaté transfery 18,5% podíl na celkových příjmech města Frýdlant v roce 2016. Podíl kapitálových příjmů je opět kolem 3,2 %. V roce 2017 celkové příjmy města vzrostly, podíl daňových příjmů je 62 %. Podíl přijatých transferů je v roce 2017 24 %. Kapitálové příjmy jsou v roce 2017 výrazně nízké a tvoří pouze 0,97 % na celkových příjmech. Nedaňové příjmy pak tvoří zbývajících 13 %. V roce 2018 a 2018 celkové příjmy města překročí opět hranici 200 mil. Kč. Opět je to způsobeno vzrůstajícími přijatými transfery. V roce 2018 tvoří 23,5 % na celkových příjmech, v roce 2019 pak 26,3 %. Daňové příjmy v roce 2018 tvoří téměř 63 % na celkových příjmech. V roce 2019 mírně podíl daňových příjmů na celkových příjmech klesá na 59,5 %. Nedaňové příjmy v roce 2018 mají 12% podíl na celkových příjmech města, v roce 2019 vzroste tento podíl o 0,7 %. Zbývající části jsou tvořeny kapitálovými příjmy.

4.3.2 Výdaje města

V níže uvedené tabulce jsou znázorněny výdaje města Frýdlant a jejich rozdělení na běžné a kapitálové výdaje města. Výdaje jsou znázorněny od roku 2010 do roku 2019.

| rok | Celkové výdaje v Kč | Běžné výdaje v Kč | Kapitálové výdaje v Kč |
|------|---------------------|-------------------|------------------------|
| 2010 | 384 380 000 | 283 970 000 | 100 400 000 |
| 2011 | 336 010 000 | 231 130 000 | 104 880 000 |
| 2012 | 208 050 000 | 137 670 000 | 70 380 000 |
| 2013 | 148 780 000 | 109 500 000 | 39 270 000 |
| 2014 | 147 690 000 | 108 140 000 | 39 550 000 |
| 2015 | 148 960 000 | 116 160 000 | 32 800 000 |
| 2016 | 158 910 000 | 129 770 000 | 29 140 000 |
| 2017 | 191 280 000 | 133 390 000 | 57 890 000 |
| 2018 | 195 610 000 | 150 520 000 | 45 090 000 |
| 2019 | 194 760 000 | 154 740 000 | 40 020 000 |

Tabulka 26 Výdaje města Frýdlant v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření samosprávných územních celků

Výdaje města Frýdlant v letech 2010–2019 téměř o polovinu klesnou. Je to způsobeno jak nižšími běžnými výdaji, tak i výrazně nižšími kapitálovými výdaji. Běžné výdaje v roce 2010 tvoří téměř 75 % na celkových výdajích. Kapitálové výdaje se pak pohybují na 25 % z celkových výdajů města za rok 2010. V roce 2011 podíl běžných výdajů na celkových výdajích města klesá na 68,8 %. Naopak podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích roste na 31,2 %. V roce 2012 tvoří kapitálové výdaje 34 % z celkových výdajů města, běžné výdaje pak dále klesají na 66 %. V následujícím roce pak podíl běžných výdajů roste na 74 %. Zbývající část 26 % výdajů tvoří výdaje kapitálové za rok 2013. V roce 2014 je rozdělení výdajů stejné jako v předchozím roce – 74 % tvoří výdaje běžné a 26 % tvoří výdaje kapitálové. Běžné výdaje v roce 2015 mají na celkových výdajích obce 78% podíl, kapitálové pouze 22%. V roce 2016 podíl běžných výdajů vzrůstá o 2 % a dostává se na 80 %. Zbývající část je tvořena výdaji kapitálovými z 20 %. V roce 2017 podíl kapitálových výdajů stoupá na 30 %. Běžné výdaje tvoří pouze 70 % na celkových výdajích. V roce 2018 mají běžné výdaje 77% podíl na celkových výdajích, kapitálové výdaje 23% podíl. V roce 2019 je rozdělení výdajů stejné jako v roce 2016–80 % běžné výdaje a 20 % výdaje kapitálové.

4.3.3 Vyrovnanost obecního rozpočtu

V tabulce jsou znázorněny salda rozpočtů města Frýdlant v letech 2010 až 2019. Salda jsou z 80 % kladná.

| rok | Saldo příjmů a výdajů obecního rozpočtu v Kč |
|------|--|
| 2010 | 3 040 000 |
| 2011 | -26 336 000 |
| 2012 | 3 078 000 |
| 2013 | -2 268 000 |
| 2014 | 10 265 000 |
| 2015 | 15 560 000 |
| 2016 | 8 944 000 |
| 2017 | 2 495 000 |
| 2018 | 13 082 000 |
| 2019 | 44 889 000 |

Tabulka 27 Saldo příjmů a výdajů obecního rozpočtu v letech 2010–2019 města Frýdlant, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodářství samosprávných územních celků

Rozpočet města Frýdlant je převážně přebytkový. Pouze v roce 2011 a 2013 byl rozpočet schodkový. Zajímavostí však je, že rozpočet je každý rok plánovaný jako schodkový a na konci roku je vždy vyhodnocen jako přebytkový. Podle plánu byl rozpočet naplněn pouze v letech 2011 a 2013. Město tak tvoří téměř každý rok rezervy.

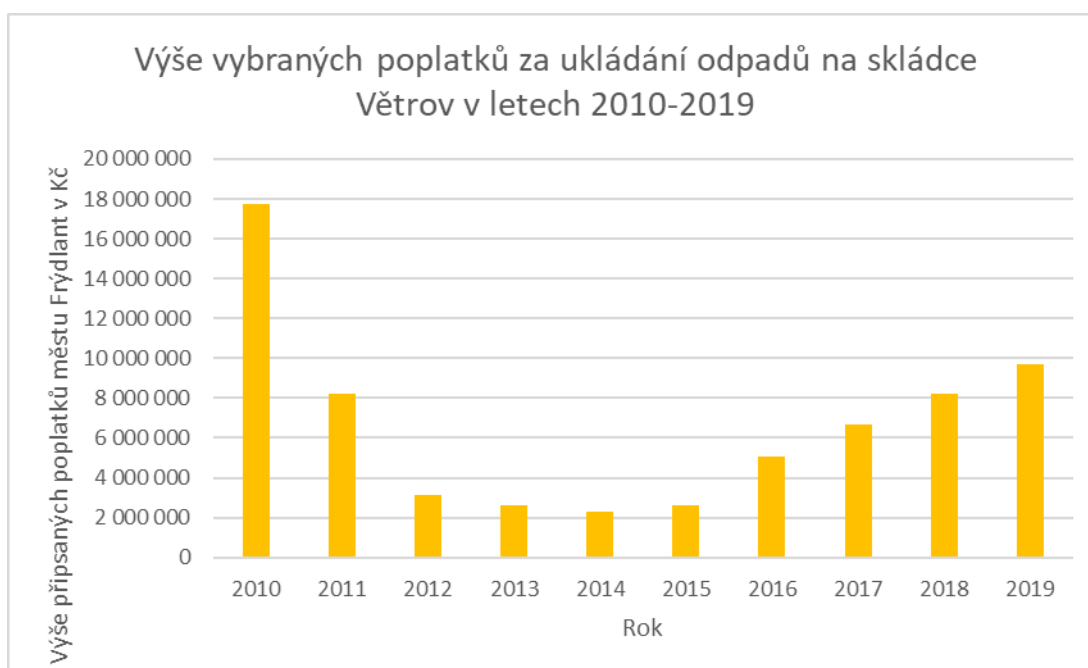
4.3.4 Poplatky za ukládání odpadu

V tabulce jsou uvedeny příjmy z poplatků za ukládání odpadů města Frýdlant a množství navezených odpadů na skládku v letech 2010 a 2019.

| rok | Poplatek za uložení jedné tuny odpadu v Kč | Příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč za rok | Množství navezených odpadů v t, na které se vztahuje poplatek |
|------|--|---|---|
| 2010 | 500 | 17 710 000 | 35 420 |
| 2011 | 500 | 8 250 000 | 16 500 |
| 2012 | 500 | 3 160 000 | 6 320 |
| 2013 | 500 | 2 630 000 | 5 260 |
| 2014 | 500 | 2 330 000 | 4 660 |
| 2015 | 500 | 2 630 000 | 5 260 |
| 2016 | 500 | 5 040 000 | 10 080 |
| 2017 | 500 | 6 700 000 | 13 400 |
| 2018 | 500 | 8 190 000 | 16 380 |
| 2019 | 500 | 9 720 000 | 19 440 |

Tabulka 28 Příjmy z poplatků za ukládání odpadů města Frýdlant v letech 2010–2019, zdroj: vlastní zpracování na základě Monitoringu hospodaření územních samosprávných celků

Skládka Větrov ve Frýdlantu se nachází téměř 1 hodinu a 15 min od skládky v Ralsku i od skládky ve Volfarticích. Nárůst množství odpadu v posledních letech tak pravděpodobně není způsoben odklonem velkého množství odpadu ze skládky Svébořice. Spíše se jedná o zvýšenou produkci odpadu v posledních letech. Ve Frýdlantském výběžku se jedná o jedinou skládku ostatních odpadů, na kterou mohou být odpady naváženy. Příjmy z poplatků za ukládání odpadů městu Frýdlant rostou, avšak nejedná se o prioritní příjem města. Jak již bylo výše zmíněno, město hospodaří s vysokým přebytkovým rozpočtem a poplatky za ukládání odpadu tak nehrají pro město velkou roli. Větší roli hraje pro město spíše dostupnost jiných skládek či zařízení pro zpracování odpadu, které bude muset být po roce 2030 využito.



Graf 3 Výše vybraných poplatků za ukládání odpadů na skládce Větrov ve městě Frýdlant v letech 2010-2019, zdroj: vlastní zpracování

4.3.5 Zadluženost města Frýdlant

Celková aktiva města Frýdlant za rok 2019 jsou ve výši 896 186 980 Kč. Výše cizích zdrojů za rok 2019 je pak 61 210 310 Kč. Zadluženost města je 6,83 %.

4.3.6 Varianta 1 - predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů dle zákona 185/2001 Sb. o odpadech

Vzhledem k dostatečné kapacitě skládky Větrov ve Frýdlantu se dá předpokládat, že ukládané množství odpadu se do roku 2024 nesníží. Pro predikci příjmů tak bude počítáno s konstantním návozem odpadů jako v roce 2019. Po roce 2024 je možné na skládku ukládat pouze zbytkové odpady, které tvoří pouze 20 % z celkových návozu na skládky v současnosti. Od roku 2024 budou příjmy z poplatků vypočteny pouze pro těchto 20 %. Nepředpokládá se, že skládka odpadů bude po roce 2023 uzavřena, jelikož se jedná o jedinou skládku ostatních odpadů v této lokalitě. Z ekonomických důvodů tak lze předpokládat, že nebude odpad odkloněn na jiné skládky. Sazba poplatků se dle Zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech nemění. Její výše je 500 Kč/t navezeného odpadu.

| rok | Množství odpadů navezených na skládku v tunách | Sazba poplatku za ukládání odpadu v Kč | Příjem z poplatku za ukládání odpadů v Kč |
|-------------|--|--|---|
| 2020 | 19 440 | 500,00 | 9 720 000 |
| 2021 | 19 440 | 500,00 | 9 720 000 |
| 2022 | 19 440 | 500,00 | 9 720 000 |
| 2023 | 19 440 | 500,00 | 9 720 000 |
| 2024 a dále | 3 888 | 500,00 | 1 944 000 |

Graf 4 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadů města Frýdlant dle Zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech – zdroj: vlastní zpracování

4.3.7 Varianta 2 - predikce příjmů z poplatků za ukládání odpadů na základě Návrhu nového zákona o odpadech

Jako u předchozích obcí se i v predikci příjmů z poplatku za ukládání odpadů zohledňují dílčí poplatky za ukládání odpadu, které jsou stanoveny návrhem nové zákona o odpadech z roku 2020. Sazba za ukládání využitelného odpadu na skládku je ve výši 800 Kč/t v roce 2021 a dále každý rok stoupá. Sazba za ukládání zbytkového odpadu je ve výši 500 Kč/t v roce 2021 a před koncem skládkování také stoupá. Významnou změnou pro města je také to, že příjem z poplatku za ukládání odpadů se dělí mezi fond životního prostředí ČR a obec, na jejímž katastrálním území se skládka odpadů nachází. Poměr rozdělení příjmů je uveden v příloze návrhu nového zákona o odpadech.

4.3.8 Varianta 2.a – množství ukládaného odpadu na skládku města Frýdlant je konstantní jako v roce 2019

Jak již je výše zmíněno v blízkém okolí města Frýdlant se jedná o jedinou skládku odpadů. Lze tedy předpokládat, že návozy odpadů na skládku nebudou v nejbližších letech odkloněny a dokud to bude možné, tak budou dále naváženy na skládku odpadů Větrov. Nejbližší třídící linka separovaných odpadů a spalovna odpadů se nachází ve městě Liberec, které se nachází 26 km od skládky ostatních odpadů. Jiná zařízení na zpracování odpadů se v okolí Frýdlantu nenacházejí. Jelikož třídící linky a spalovny mají také omezenou kapacitu a není jich v České republice dostatek, nepředpokládá se, že by se snížily návozy na skládky odpadů dříve, než je nutné. Naopak je nutné, aby byly poskytnuty motivační prostředky firmám na zřízení dalších zařízení ke zpracování odpadů a bylo tak možné po roce 2030 opravdu ukončit skládkování využitelných odpadů.

| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 15 552,00 | 15 552,00 | 15 552,00 | 15 552,00 | 15 552,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 800,00 | 900,00 | 1000,00 | 1250,00 | 1500,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 12 441 600,00 | 13 996 800,00 | 15 552 000,00 | 19 440 000,00 | 23 328 000,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 60,00 % | 50,00 % | 45,00 % | 36,00 % | 28,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 7 464 960,00 | 6 998 400,00 | 6 998 400,00 | 6 998 400,00 | 6 531 840,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 1 944 000,00 | 1 944 000,00 | 1 944 000,00 | 1 944 000,00 | 1 944 000,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 80,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 1 555 200,00 | 1 458 000,00 | 1 458 000,00 | 1 458 000,00 | 1 458 000,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 9 020 160,00 | 8 456 400,00 | 8 456 400,00 | 8 456 400,00 | 7 989 400,00 |

Tabulka 29 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Frýdlant v letech 2021–2025 na základě nového návrhu zákona a konstantního ukládání množství – zdroj: vlastní zpracování

Příjmy z poplatku v letech 2021 až 2025 se snižují o cca 2 mil. Kč stejně jako u předchozích obcí a měst. Je to způsobeno sazbou poplatku za využitelný odpad a postupným snižování podílu obce na těchto příjmech. Příjmy v roce 2022, 2023 a 2024 jsou stejné.

| | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 a dále |
|---|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 15 552,00 | 15 552,00 | 15 552,00 | 15 552,00 | 0,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 1600,00 | 1700,00 | 1800,00 | 1850,00 | 1850,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 24 883 200,00 | 26 438 400,00 | 27 993 600,00 | 28 771 200,00 | 0,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 26,00 % | 24,00 % | 22,00 % | 20,00 % | 20,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 6 469 632,00 | 6 345 216,00 | 6 158 592,00 | 5 754 240,00 | 0,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 600,00 | 600,00 | 700,00 | 700,00 | 800,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 2 332 800,00 | 2 332 800,00 | 2 721 600,00 | 2 721 600,00 | 3 110 400,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 60,00 % | 60,00 % | 50,00 % | 50,00 % | 40,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 1 399 680,00 | 1 399 680,00 | 1 360 800,00 | 1 360 800,00 | 1 244 160,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 7 869 312,00 | 7 744 896,00 | 7 519 392,00 | 7 115 040,00 | 1 244 160,00 |

Tabulka 30 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Frýdlant v letech 2026–2030 na základě nového návrhu zákona a konstantního ukládání množství – zdroj: vlastní zpracování

V příjmech města Frýdlant v letech 2026–2029 dochází opět ke snižování příjmů. Snižování je však pouze o 0,6 mil. Kč, proto k výraznému propadu příjmů dochází v roce 2030, kdy je zakázáno na skládku navážet využitelné odpady. Oproti předchozímu roku je propad v příjmech o téměř 6 mil. Kč. Po roce 2030 tedy město obdrží pouze 1, 2 mil. Kč, pokud bude skládka nadále využívána.

4.3.9 Varianta 2.b – množství ukládaného odpadu na skládku je lineárně klesající

| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Koeficient poklesu ukládaného množství využitelného odpadu | 0,90 | 0,80 | 0,70 | 0,60 | 0,50 |
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 13 996,80 | 12 441,60 | 10 886,40 | 9 331,20 | 7 776,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 800,00 | 900,00 | 1000,00 | 1250,00 | 1500,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 11 197 440,00 | 11 197 440,00 | 10 886 400,00 | 11 664 000,00 | 11 664 000,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 60,00 % | 50,00 % | 45,00 % | 36,00 % | 28,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 6 718 464,00 | 5 598 720,00 | 4 898 880,00 | 4 199 040,00 | 3 265 920,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 | 500,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 1 944 000,00 | 1 944 000,00 | 1 944 000,00 | 1 944 000,00 | 1 944 000,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 80,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % | 75,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 1 555 200,00 | 1 458 000,00 | 1 458 000,00 | 1 458 000,00 | 1 458 000,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 8 273 664,00 | 7 056 720,00 | 6 356 880,00 | 5 657 040,00 | 4 723 920,00 |

Tabulka 31 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Frýdlant v letech 2021–2025 na základě nového návrhu zákona a lineárně klesajícího množství – zdroj: vlastní zpracování

U varianty 2.b dochází k prudšímu poklesu vybraných poplatků již od roku 2021, což je důsledkem menšího množství naváženo odpadu. V roce 2025 jsou příjmy téměř o polovinu menší než v roce 2021. Důsledky nového Zákona o odpadech tak obec pocítí mnohem dříve než u varianty 2.a.

| | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 a dále |
|---|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Koeficient poklesu ukládaného množství využitelného odpadu | 0,40 | 0,30 | 0,20 | 0,10 | 0,00 |
| Množství navezeného využitelného odpadu v t | 6 220,80 | 4 665,60 | 3 110,40 | 1 555,20 | 0,00 |
| Sazba poplatku za využitelný odpad v Kč | 1600,00 | 1700,00 | 1800,00 | 1850,00 | 1850,00 |
| Poplatek za využitelný odpad v Kč | 9 953 280,00 | 7 931 520,00 | 5 598 720,00 | 2 877 120,00 | 0,00 |
| Podíl obce na poplatku za využitelný odpad v % | 26,00 % | 24,00 % | 22,00 % | 20,00 % | 20,00 % |
| Poplatek obce za využitelný odpad v Kč | 2 587 852,80 | 1 586 304,00 | 1 231 718,40 | 575 424,00 | 0,00 |
| Množství navezeného zbytkového odpadu v t | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 | 3 888,00 |
| Sazba poplatku za zbytkový odpad v Kč | 600,00 | 600,00 | 700,00 | 700,00 | 800,00 |
| Poplatek za zbytkový odpad v Kč | 2 332 800,00 | 2 332 800,00 | 2 721 600,00 | 2 721 600,00 | 2 721 600,00 |
| Podíl obce na poplatku za zbytkový odpad v % | 60,00 % | 60,00 % | 50,00 % | 50,00 % | 40,00 % |
| Poplatek obce za zbytkový odpad v Kč | 1 399 680,00 | 1 399 680,00 | 1 360 800,00 | 1 360 800,00 | 1 088 640,00 |
| Celkový příjem obce z poplatků za ukládání odpadů v Kč | 3 987 532,80 | 3 732 480,00 | 2 592 518,40 | 1 936 224,00 | 1 088 640,00 |

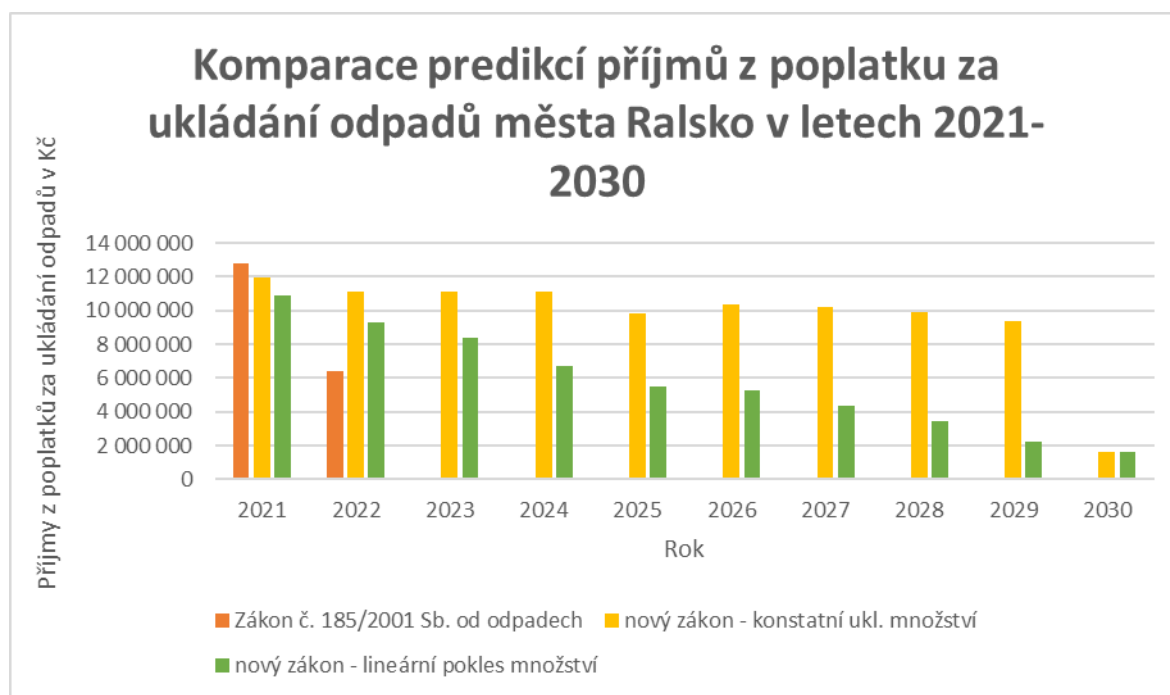
Tabulka 32 Predikce příjmů z poplatku za ukládání odpadu města Frýdlant v letech 2026–2030 na základě nového návrhu zákona a lineárně klesajícího množství – zdroj: vlastní zpracování

V roce 2025 je příjem města Frýdlant z poplatků za ukládání odpadů téměř 4 mil. Kč, kdežto v roce 2030 je to již pouze 1 mil. Kč. Tento příjem zůstává i po roce 2030. Příjem není velký a zůstává otázkou, zda bude skládka i po roce 2030 v provozu. Není jisté, zda takto nízké příjmy budou stačit k provozování skládky.

5 Výsledky a diskuze

V této kapitole jsou porovnány všechny varianty budoucích příjmů vybraných obcí a následně je navrženo opatření, které by mělo zajistit městu další příjmy.

5.1.1 Komparace predikcí příjmů z poplatku za ukládání odpadů – Ralsko



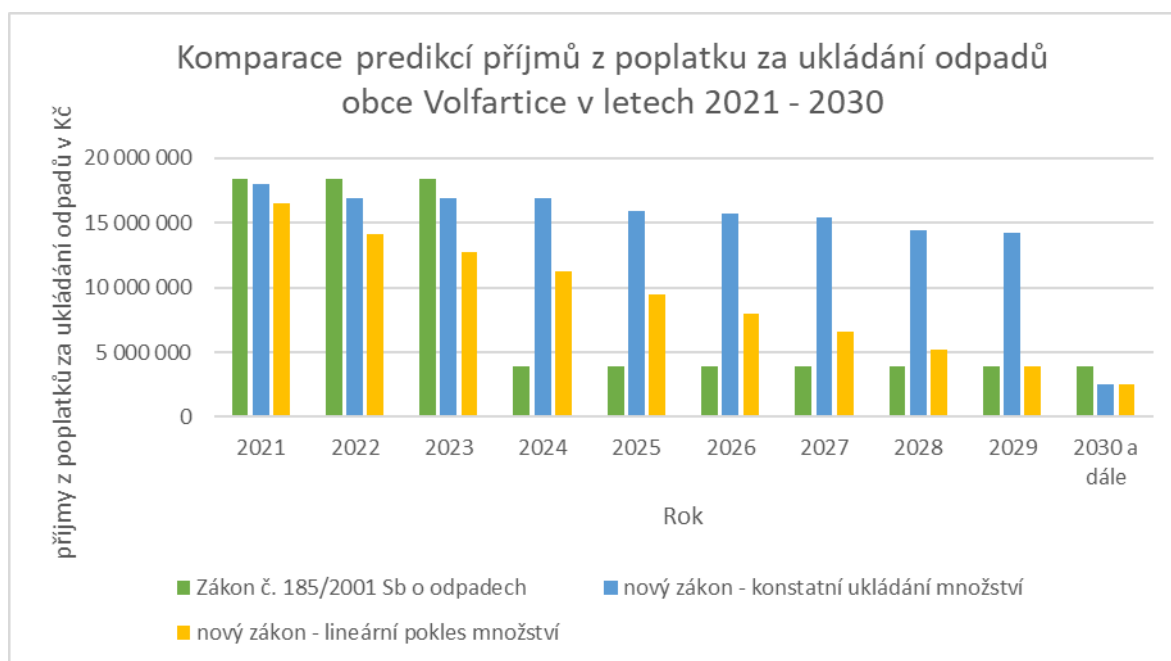
Graf 5 Komparace predikcí příjmů z poplatku za ukládání odpadů města Ralsko v letech 2021-2030, zdroj: vlastní zpracování

Na výše uvedeném grafu č. 5 jsou porovnány všechny tři varianty budoucích příjmů obce z poplatku za ukládání odpadu. Je patrné, že nejmenší příjem bude mít město na základě platnosti současného zákona o odpadech, který počítá s koncem skládkování v roce 2024. V tomto případě je zohledněno i chování investora a nerozšíření skládky odpadů. Skládka tedy bude uzavřena již dříve, a to v polovině roku 2022. Dále je porovnána varianta 2.a a 2.b, kdy největší roční příjem bude mít obec z konstantního naváženého množství až do roku 2030. Z varianty konstantního poklesu množství je patrné, že obec bude na polovině svých současných příjmů z poplatku za ukládání odpadu již v roce 2025 a pocítí tak známky snížení příjmů mnohem dříve. Z pohledu odpadového hospodářství je však tato varianta správná. Dochází takto k postupnému snižování množství navážených odpadů na skládku a přípravou všech subjektů na termín zákazu skládkování v roce 2030.

5.1.2 Opatření – Ralsko

Občané města Ralsko neplatí místní poplatky za odpady. K částečné náhradě příjmů je možné, aby obec stanovila poplatek za svoz odpadu pro své občany. Město má celkem 2003 obyvatel a při stanovení poplatku běžné výše (600 Kč/obyvatele/rok) místního poplatku za svoz odpadu získá město Ralsko ročně navíc 1 201 800 Kč do svých příjmů. Místní poplatek by se měl každoročně poměrně zvyšovat vzhledem k nové legislativě a neustále se zvyšující sazbou poplatku za ukládání odpadů a snižujícím se podílem obce na příjmu z poplatků. Bohužel není možné zcela nahradit ušlé příjmy a v současnosti jediným řešením je přenést daňovou povinnost obce na své obyvatele. Bohužel návrh nového Zákona nenabízí žádné úlevy obcím, které mají ve svém katastrálním území skládku odpadů

5.1.3 Komparace predikcí příjmů z poplatků za ukládání odpadů – Volfartice



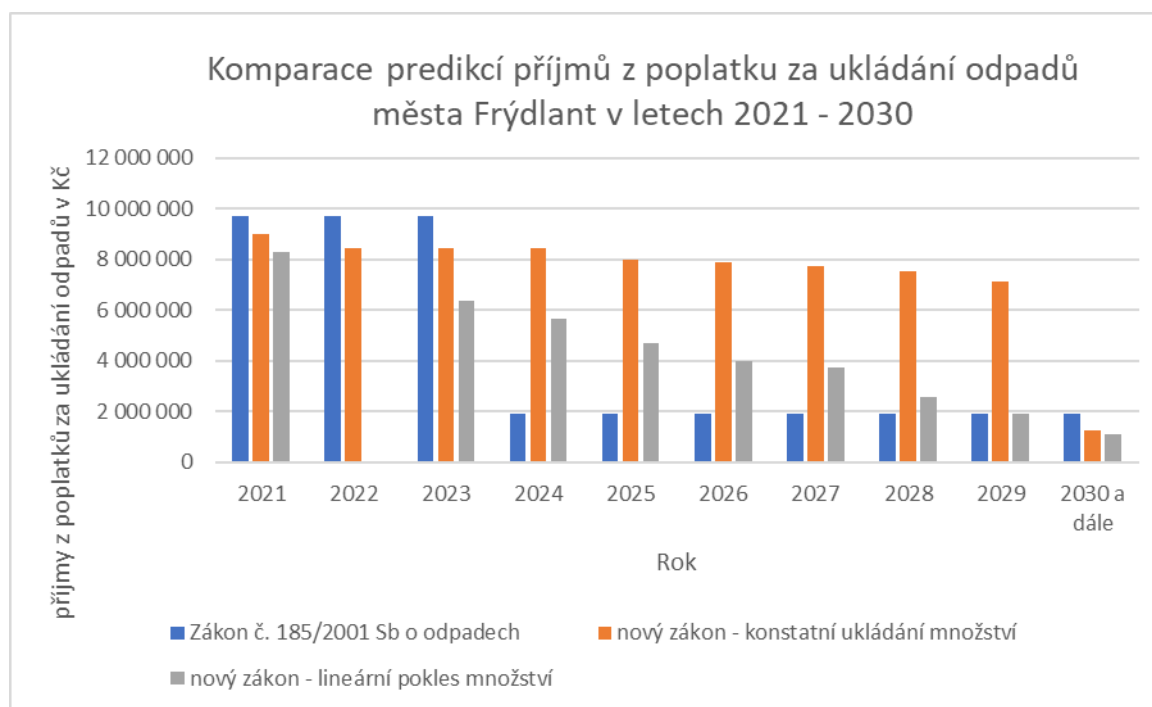
Graf 6 Komparace predikcí příjmů z poplatků za ukládání odpadů obce Volfartice v letech 2021-2030, zdroj: vlastní zpracování

Při komparaci všech výše uvedených predikcí příjmu poplatku za ukládání odpadů je možné zjistit, že nejvyšších ročních příjmů dosáhne obec za platnosti současného Zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech, kdy obec obdrží 100 % příjmů z poplatku. Při porovnání příjmů u obou variant po zákazu skládkování je patrné, že tyto příjmy budou mírně vyšší opět za platnosti současného Zákona o odpadech.

5.1.4 Opatření – Volfartice

Sazba místního poplatku za občany trvale žijící v obci Volfartice je 325 Kč/rok. Pro obyvatele, kteří nemají v obci trvalý pobyt, ale vlastní ve Volfarticích nemovitost, je sazba místního poplatku za odpady 475 Kč/nemovitost/rok. Sazba je na základě porovnání s okolními obcemi a městy velice nízká, což může být způsobeno tím, že obec je nyní osvobozena od placení poplatků za ukládání odpadů. Obec ji tedy může vyhláškou o místních poplatcích zvýšit, avšak nedojde k výraznému navýšení příjmů pro obec vzhledem k nízkému počtu obyvatel. Poplatky za ukládání odpadu tvoří u této obce více než polovinu příjmů a jejich snížením dojde k významnému narušení hospodaření obce. Obec by se tedy měla zaměřit především na své výdaje, jelikož není možné nahradit v plné výši chybějící příjmy z poplatku za ukládání odpadu. Je možné pro obyvatele obce zvýšit daň z nemovitostí o jednotku, avšak tím obec svou daňovou povinnost přenesne opět na své občany. Dočasným řešením také může být prodej obecních pozemků novým obyvatelům obce, čímž by si Volfartice zajistili nové obyvatele obce a následný nárůst příjmů z vyššího počtu obyvatel.

5.1.5 Komparace predikcí příjmů z poplatků za ukládání odpadů – Frýdlant



Graf 6 Komparace predikcí příjmů z poplatků za ukládání odpadů města Frýdlant

Z grafu č. 6 je patrné, že v případě zavedení nového zákona o odpadech za současných podmínek, bude mít město Frýdlant nižší příjmy z poplatku za ukládání odpadu po roce 2030 než za platnosti současného zákona. Roční příjmy bude mít město nejvyšší za zachování platnosti současného Zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech. Příjmy po roce zákazu skládkování budou v obou případech nižší než 2 mil. Kč. Je tedy možné, že skládka odpadů Větrov bude od termínu zákazu skládkování využitelných odpadů uzavřena z důvodu nízkých příjmů, které nepokryjí provoz skládky.

5.1.6 Opatření – Frýdlant

Město Frýdlant má stanovenou místní poplatek za odpady pro své občany stanoven ve výši 790 Kč/obyvatele. Vzhledem k tomu, že příjmu z poplatku za ukládání odpadů jsou pro rozpočet města nepříliš významné, není ušlé příjmy města nahrazovat jinými příjmy. Obec každý rok hospodaří s vysoce přebytkovým rozpočtem, proto si může dovolit o příjmy z poplatku za ukládání odpadů přijít. Pokud by však chtěla své příjmy zvýšit, je možné přistoupit ke zvýšení daň z nemovitosti o jednotku vzhledem k velkému počtu nemovitostí na území města.

5.1.7 Další dopady návrhu nového Zákona o odpadech

Výše uvedený návrh zákona o odpadech byl schválenou Poslaneckou sněmovnou a podepsán prezidentem republiky 4.12.2020, ačkoliv bylo Senátem ČR doporučeno účinnost zákona odložit o 1 rok a nový Zákon o obalech byl Senátem zcela odmítnut. Zákon o odpadech vyšel ve sbírce zákonů k 23.12.2021 pod číslem 541/2020 Sb. K zákonu nejsou k 6.3.2021 vydány prováděcí vyhlášky, avšak metodické pokyny k prováděcím vyhláškám byly vydány v lednu 2021. V Zákoně již nedošlo k dalším změnám. Vzhledem k nedostatečným informacím a nedostatečnému času aplikovat do praxe nové zákony o odpadovém hospodářství, dochází k nejasnostem a zmatenosti všech subjektů, které v této oblasti vystupují. Nejvíce se nové zákony dotknou obcí, na jejichž území se skládka odpadů nachází, jelikož pro ně dojde nejen ke snížení daňových příjmů, ale i k výraznému zvýšení výdajů za svoz, sběr, shromažďování a využití odpadů. Tyto obce byly doposud osvobozeny od hrazení zákonných poplatků za ukládání odpadů. V současné legislativě však toto osvobození již uvedeno není. Další komplikací pro tyto obce se stává i prodloužené poplatkové období a vyplácení příjmů z poplatků za ukládání odpadů. V současnosti jsou tyto příjmy vypláceny vždy do 25. dne následujícího kalendářního

měsíce. Dle nové legislativy se poplatkovým obdobím stává kalendářní čtvrtletí a příjmy budou obci vypláceny až po vyměření poměrné části Fondem životního prostředí ČR. Oproti současnosti tedy obec obdrží svůj výnos přibližně po šesti kalendářních měsících. V novém Zákoně není uvedena kompenzace těchto příjmů obcím. Obce (nejen ty se skládkou v katastrálním území) jsou nyní nuceny zvyšovat nebo zcela zavádět místní poplatek za odpady a přenáší tak svou povinnost na své občany. Pro obce není v tuto možné chvíli dlouhodobě hradit za své občany služby v oblasti svozu odpadů. Dalším řešením pro tyto obce je zvýšit občanům sazbu daně z nemovitosti, což ovšem nenahradí ušlý příjem z poplatků za ukládání odpadů. Dopady změn v odpadovém hospodářství způsobené novou legislativou nejsou v současnosti řešeny.

6 Závěr

V práci bylo vyhodnoceno, že město Ralsko hospodaří v posledních letech s nevyrovnaným schodkovým rozpočtem. Příjmy z poplatku za ukládání odpadu tvoří přibližně 15 % celkových příjmů města. Zadluženost města je však v roce 2019 velmi malá, a to 3,04 %. Dále byly predikovány příjmy budoucích poplatků za ukládání odpadů v několika variantách. Ve varianta 1 predikuje příjmy na základě současného platného Zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech, ze které vyplývá, že by byla skládka uzavřena v polovině roku 2021 vzhledem k nedostatečné kapacitě skládky a zrušení záměru investora na rozšíření skládky. Příjem z poplatků by byl pro rok 2021 6 406 500 Kč. Druhá varianta pracuje s novým návrhem zákona o odpadech. Dělí se na část A a část B. Část A pracuje s konstantním naváženým množstvím odpadů jako v roce 2019 až do roku 2029. V roce 2030 je stanoven konec skládkování komunálních a využitelných odpadů. Příjmy z poplatků za ukládání odpadů tak jsou pro město Ralsko nejvyšší v případě, kdy bude schválen nový Zákon o odpadech a množství ukládaného odpadu na skládku bude konstantní jako v roce 2019.

Jako doporučení bylo obci navrženo zavedení místního poplatku za svoz odpadů pro občany města Ralsko a jejich postupné každoroční zvyšování. Ušlé příjmy nebudou zcela nahrazeny, avšak město získá alespoň jejich část.

U obce Volfartice bylo vyhodnoceno, že obec hospodaří převážně s přebytkovým rozpočtem mimo rok 2019, kdy byl rozpočet schodkový o 2 mil. Kč. Příjmy z poplatku za ukládání odpadu tvoří v rozpočtu obce více než polovinu celkových příjmů obce. Zadluženost obce v roce 2019 tvořila pouze 2,32 %. Na základě komparací variant bylo vyhodnoceno, že roční příjmy z poplatků za ukládání odpadu budou pro obec nejvyšší v případě, že nebude schválen nový Zákon o odpadech a nadále bude obec dostávat 100 % příjmů z poplatků. Avšak již v roce 2024 dojde k výraznému snížení příjmů vzhledem k zákazu skládkování využitelných odpadů. Příjem je však stále vyšší než v případě zákazu skládkování v roce 2030 a následným příjmům obce.

Obci Volfartice bylo následně doporučeno zvednout místní poplatek o svozu odpadu, který však nahradí vzhledem k nízkému počtu obyvatel pouze malou část příjmu. Obec by se měla zaměřit především na své rozpočtové výdaje a pokusit se je co nejvíce snížit. Krátkodobou náhradou příjmů také může být prodej obecních pozemků budoucím

obyvatelům Volfartic. Tím by si mohla obec i zajistit zvýšení daňových příjmů do budoucna.

Město Frýdlant hospodaří s vysokými příjmy a rozpočet města je v posledních letech vysoce přebytkový. Příjmy z poplatků za ukládání odpadů tvoří pouze necelých 5 % celkových příjmů města. Zadluženost města Frýdlant je nízká, a to 6,83 %. Roční příjmy pro město budou nejvyšší opět v případě, že nebude schválen nový Zákon o odpadech a město obdrží 100 % všech vybraných poplatků za ukládání odpadu. I po roku 2024 (zákaz skládkování) budou příjmy města vyšší než v případě schválení nového Zákona.

Vzhledem k tomu, že město hospodaří dlouhodobě s přebytkovým rozpočtem a poplatky za ukládání odpadu tvoří pouze drobnou část příjmů, není nutné, aby se město snažilo získat ušlé příjmy jinak. Pokud však bude chtít část příjmů nahradit je možné zvýšit poplatek za svoz odpadů pro své občany, což však nenahradí celou ušlou částku.

7 Seznam použitých zdrojů

ARMSTRONG, Harvey and Jim TAYLOR. 2000. *Regional Economics and Policy*. 3. ed. Oxford: Blackwell. ISBN 0-631-21713-4.

BALÍK, Stanislav. *KOMUNÁLNÍ POLITIKA: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Havlíčkův Brod: Tiskárny Havlíčkův Brod, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č. 451/2020 Sb. o odpadech*. [online]. 2020 [cit.2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-541>

ČESKÁ REPUBLIKA, *Nářízení vlády č.352/2014 Sb. o plánu odpadového hospodářství pro období 2015–2024*. [online]. 2015 [cit.2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-352>

ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech*. [online]. 2002 [cit.2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-477>

ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých dalších zákonů*. [online]. 2001 [cit. 2020-08-26]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/51365/1/2>

ČESKÁ REPUBLIKA, *Nářízení vlády č. 352/2014 Sb. o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024*. [online]. 2014 [cit. 201-02-01]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/83232/1/2>

ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích*. [online]. 2004 [cit. 2020-08-24]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/58613/1/2>

ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí*. [online]. 1992 [cit.2020-08-25]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/40062/1/2>

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE, *Směrnice rady a evropského parlamentu č. 2008/98/ ES o odpadech*. [online]. 2018 [cit.2020-03-06]. Dostupné z: <https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32018L0851>

EVROPSKÁ UNIE, *Směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů*. [online]. 1999 [cit. 2020-08-28]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/5/174952/1/2? v textu=×lice=null#lema0>

FINANČNÍ SPRÁVA: *Rozpočtové určení daní. FINANČNÍ SPRÁVA* [online]. Praha: Finanční správa, 2020 [cit. 2020-08-26]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

HRABALOVÁ, Simona. 2004. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita v Brně. ISBN 80-210-3356-8.

KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVRAN a Jan JANEČEK. 2015. *Zákon o obcích*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7478-758-4

KOUDELKA, Zdeněk. 2008. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-690-7.

KOUDELKA, Zdeněk. 2007. *Samospráva*. Praha: Linde. ISBN: 978-80-7201-665-5.

MARKOVÁ, Hana. 2000. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac. ISBN 80-86199-23-1.

MĚSTO RALSKO: *Oficiální web města* [online]. Město Ralsko, 2021 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://mestoralsko.cz/>

MĚSTO FRÝDLANT [online]. Webmaster [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.mesto-frydlant.cz/>

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, *Plán odpadového hospodářství ČR*, [online].2018 [cit. 2020-15-12]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr

MONITOR: územní samospráva. *Monitor* [online]. Ministerstvo financí, 2020 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/uzemni-samosprava/prehled?rad=t&obdobi=2011>

NAHODIL, FRANTIŠEK. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-536-4.

NETOLICKÝ, MARTIN. *Vztahy mezi články rozpočtové soustavy*. Brno: Tribun EU, 2010. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-978-0.

NOVÁKOVÁ, Štěpánka. 2006. *Účetnictví státní správy a samosprávy*. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-1068-5.

OBEC VOLFARTICE [online]. Galileo Corporation, 2021 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.volfartice.cz/>

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vydání. Praha: ASPI, 2005. ISBN 978-80-735-7052-1.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 80-85963-34-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ, *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované vydání. Praha 7: GRADA Publishing, 2009. ISBN 978-90-247-2789-9.

RADA EVROPSKÉ UNIE, *Směrnice rady č. 1999/31/ES Sb. o skládkách odpadů*.
[online]. 1999 [cit.2020-03-06]. Dostupné z:
<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=31999L0031>
ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana, Zdeněk KOUDELKA a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích
(obecní zřízení): Komentář*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-335-3.



